

CAN Rapport 121

Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009

En analys av priser och beslag

Ulf Guttormsson

CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
1:a upplagan, 1:a tryckningen (1–300)
Sättning: Britta Grönlund, CAN
Tryck: EO Grafiska, 2010
Omslag: Löwenberg Media
ISSN 0283-1198
ISBN 978-91-7278-226-6 (tryck)
URN:NBN:se:can-2010-2 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41

E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009

En analys av priser och beslag

Ulf Guttormsson

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 121

Stockholm 2010

Innehåll

Sammanfattning.....	9
Bakgrund, syfte och disposition.....	12
Material, definitioner och metodkommentarer	13
Narkotikaprisutvecklingen.....	19
Faktorer som kan påverka prisutvecklingen.....	37
Tillgänglighetsutvecklingen.....	42
Referenser	53
Bilaga 1: Rapportörer	55
Bilaga 2: Tabeller.....	56

Diagram

1.	Värdet av en hundralapp ett visst år, uttryckt i 2009 års penningvärde, beräknat enligt SCBs konsumentprisindex (KPI). 1988–2009.	16
2.	Förekomst i riket av hasch, marijuana, vitt heroin, brunt heroin, kokain och amfetamin mätt genom antalet prisrapporteringar. Procent. 1988–2009.	21
3.	Förekomst i riket av ecstasy, kat, LSD och GHB mätt genom antalet prisrapporteringar. Procent. 2000–2009.	22
4.	Gatuprisutvecklingen i kronor per gram för hasch, marijuana, amfetamin, kokain och heroin (vitt resp brunt). KPI-justerade medianvärden, 2009 års penningvärde. 1988–2009.	24
5.	Gatuprisutvecklingen i kronor för ecstasy (per tablett), kat (per marduuf), LSD (per tripp) och GHB (per cl). KPI-justerade medianvärden, 2009 års penningvärde. 2000–2009.	28
6.	Gatuprisutvecklingen för hasch, marijuana, amfetamin, kokain och heroin (vitt resp brunt). KPI-justerade medianvärden per landsdel, 2009 års penningvärde. 1988–2009.	31
7.	Gatuprisutvecklingen för ecstasy (per tablett), kat (per knippe eller marduuf), LSD (per tripp) och GHB (per kapsyl eller cl). KPI-justerade medianvärden per landsdel, 2009 års penningvärde. 1988–2009.	32
8.	Inflationsjusterad gatuprisutveckling för heroin respektive kokain i USA, Västeuropa samt Sverige. 1990–2007. Index 1990=100.	38
9.	Beslag i antal och mängder samt KPI-justerade gatupriser för hasch, marijuana, amfetamin, kokain och heroin (brunt). 1988–2009. Index 1988=100 (1991 för hasch och marijuana).	45
10.	Mängden beslagtagna marijuana fördelad på polis- respektive tullbeslag samt mängden beslagtagna cannabis fördelad på hasch respektive marijuana. 1992–2009.	46
11.	Beslag i antal och mängder samt KPI-justerade gatupriser för ecstasy, LSD, kat och GHB. 2000–2009. Index 2000=100.	50

Tabeller

A.	Andelen prissvar, prisintervall och medianpriser för olika narkotikasorter i Sverige 2009 samt en bedömning av tillgänglighetsutvecklingen under 1988–1999, 2000–2004 respektive 2005–2009.	11
B.	Förekomst av olika narkotiska preparat mätt genom antalet prisrapporteringar i riket samt per landsända. Procent. 2009.	20
C.	Medianpriser för olika narkotikasorter i Sverige enligt uppgifter från Länspolismyndigheterna (CRD). 2009.	23
D.	Antalet gatuprisuppgifter för olika narkotikasorter från Länspolismyndigheterna. 2005–2009.	34
E.	Gatupriser för olika narkotikasorter per län. Medianpriser för perioden 2005–2009 i kronor per gram utom för ecstasy (tablett), LSD (tripp), kat (knippe/marduuf) och GHB (kapsyl/cl).	35
F.	Gatupriser för olika narkotikasorter i Skåne, Västra Götaland, Stockholm respektive övriga län, samt antalet svar. Medianpriser i kronor per gram utom för ecstasy (tablett), LSD (tripp), kat (knippe/marduuf) och GHB (kapsyl/ cl). 2005–2009.	36
G.	Förekomst av olika narkotiska preparat mätt genom antalet prisrapporteringar (2009), antalet beslag av rättsväsendet inklusive tullens andel av beslagsmängderna (treårsmedelvärde 2007–2009) samt antalet lagföringar (2006).	42
1.	Gatuprisutvecklingen för hasch i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	56
2.	Gatuprisutvecklingen för marijuana i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	57
3.	Gatuprisutvecklingen för amfetamin i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	58
4.	Gatuprisutvecklingen för kokain i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	59
5.	Gatuprisutvecklingen för heroin/vitt heroin i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	60

6.	Gatuprisutvecklingen för heroin/brunt heroin i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.	61
7.	Gatuprisutvecklingen för ecstasy i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per tablett. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.	62
8.	Gatuprisutvecklingen för LSD i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per tripp. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.	62
9.	Gatuprisutvecklingen för kat i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per marduuf. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.	63
10.	Gatuprisutvecklingen för GHB i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per centiliter. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.	63
11.	Gatuprisutvecklingen för hasch i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	64
12.	Gatuprisutvecklingen för marijuana i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	65
13.	Gatuprisutvecklingen för amfetamin i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	66
14.	Gatuprisutvecklingen för kokain i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	67
15.	Gatuprisutvecklingen för vitt heroin i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	68
16.	Gatuprisutvecklingen för brunt heroin i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.	69
17.	Gatuprisutvecklingen för ecstasy i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per tablett. 2000–2009.	70
18.	Gatuprisutvecklingen för LSD i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per tripp. 2000–2009.	70
19.	Gatuprisutvecklingen för kat i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per marduuf. 2000–2009.	71
20.	Gatuprisutvecklingen för GHB i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per centiliter. 2000–2009.	71

21.	Gatuprisutvecklingen i USA, Västeuropa och Sverige för heroin samt kokain. Inflationsjusterade medelvärden för Västeuropa och USA i 2007 års penningvärden, KPI-justerade medianvärden i 2007 års penningvärde för Sverige. Index 1990=100. US dollars (USA), euro (Västeuropa) respektive kronor (Sverige) per gram. 1990–2007.	72
22.	Haschbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för hasch (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009.....	73
23.	Marijuanabeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för marijuana (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009.	74
24.	Amfetaminbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade gatupriser för amfetamin (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009.	75
25.	Kokainbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för kokain (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009.	76
26.	Heroinbeslag (brunt heroin) av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för brunt heroin (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009.	77
27.	Ecstasybeslag av tull och polis i antal och mängd (tabletter), KPI-justerade mediangatupriser för ecstasy (kronor per tablett) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009.	78
28.	LSD-beslag av tull och polis i antal och mängd (tripper), KPI-justerade mediangatupriser för LSD (kronor per tripp) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009.	78
29.	Katbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för kat (kronor per knippe) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009.	79
30.	GHB-beslag av tull och polis i antal och mängd (liter), KPI-justerade mediangatupriser för GHB (kronor per cl) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009.	79

Sammanfattning

Sedan 1988 har CAN ombett polisen att rapportera gatupriser för sex olika narkotikasorter och sedan år 2000 prisbevakas ytterligare fyra sorter. Med termen gatupris åsyftas prisbilden vid försäljning av mindre mängder i konsumentledet. Eftersom priserna insamlats under en längre tidsrymd har de inrapporterade uppgifterna inflationsjusterats enligt SCBs konsumentprisindex.

Av resultaten framgår att sedan 1988 har priserna på hasch, amfetamin, kokain och heroin i grova drag halverats. Betraktar man utvecklingen i ett kortare tidsperspektiv framgår dock att priserna legat relativt stabilt under den senaste femårsperioden, eller åtminstone haft en klart lägre minskningstakt. För vitt heroin och marijuana har det till och med skett en viss prisuppgång.

Sedan 2000 prisbevakas även ecstasy, LSD, GHB och kat. För ecstasy och kat kan prisnedgångar om drygt 30 procent noteras fram till 2009, medan prisbilden är förhållandevis oförändrad för LSD och GHB. Dessa fyra narkotikasorter är mera sällsynta jämfört med de tidigare nämnda.

Om man enbart jämför utvecklingen mellan 2008 och 2009 kan det noteras att för första gången på länge har priserna i flera fall ökat något, endast kokainpriserna är möjligtvis lägre jämfört med 2008. Detta är en möjlig indikation på att trenderna med fallande eller stabilt låga narkotikapriser kan vara på väg att vändas i uppgångar, även om skillnaderna är små och inte bör överdrivas.

Före år 2000 inhämtades prisuppgifter lokalt och därefter på länsnivå (från de 21 polismyndigheterna). Delar man in rikets län i tre landsdelar finner man att flera av narkotikasorterna är mera sällan prisrapporterade i norra Sverige, samtidigt som priserna ofta är något högre där. Detta tolkas som att narkotikatillgängligheten generellt är lägre norröver. Ofta är priserna lägst i Sydsverige, även om de geografiska skillnaderna inte ska överdrivas. Över tid är prisutvecklingen i stort sett likartad, även om vissa nivåskillnader mellan landsdelarna alltså förekommer.

Antalet narkotikaprisrapporteringar från olika polismyndigheter samvarierar med hur tätbefolkat ett län är: ju högre befolkningstäthet desto mera frekvent rapporteras narkotikapriser. Detta innebär att olika narkotikasorter är mer förekommande i exempelvis storstadsregioner, något som överensstämmer med vad som är känt sedan tidigare från andra källor. Förekomsten av LSD, kat respektive GHB verkar av prisrapporteringarna att döma vara koncentrerade

främst till vissa regioner, exempelvis är det huvudsakligen Västra Götaland, Uppsala och Västernorrlands län som rapporterar GHB-priser.

Genom att kombinera prisuppgifterna med andra data, inte minst rättsväsendets beslagsstatistik men också information om narkotikadomar, görs en bredare analys av hur tillgängligheten av olika droger utvecklats i Sverige. I den mån ytterligare källor existerar, exempelvis självrapporterade data om konsumtionen, inkluderas även sådana uppgifter i analysen.

För hasch bedöms tillgängligheten successivt ha ökat under de gångna tjugo åren. Detta gäller inte enbart den ekonomiska tillgängligheten utan även det fysiska utbudet. Denna bedömning görs mot bakgrund av att beslagen ökat, liksom rättsfallen rörande cannabis, samtidigt som priserna har sjunkit. Av tillgängliga frågeundersökningar att döma förefaller denna bild bekräftas i och med att antalet konsumenter i dagsläget är större än tidigare.

Tillgängliga data visar att även marijuana ökat kraftigt i förekomst i landet under samma period. Även om marijuana nu relativt sett blivit vanligare är dock fortfarande hasch den dominerande cannabisformen. Trots utbudsökningen har inte marijuanapriserna sjunkit nämnvärt i ett tjugooårsperspektiv, och jämför man år 2000 med 2009 ligger dagens priser till och med 20 procent högre. Detta tyder på att priserna hålls uppe av efterfrågan, såvida inte även kvalitetshöjningar möjligen kan ha bidragit.

De flesta narkotikasorter smugglas till Sverige men här utgör marijuana ett av undantagen, eftersom inhemsk cannabisodling också förekommer. Under senare år har polisen dessutom upptäckt flera större odlingar i landet. Samtidigt tas marijuana fortfarande vid gränserna och perioden 2007–2009 var marijuana den oftast förekommande narkotikasorten i tullbeslagen.

Även de centralstimulerande drogerna amfetamin och kokain bedöms ha blivit mer tillgängliga jämfört med situationen vid slutet av 1980-talet: priserna har fallit kraftigt trots att rättsväsendet gjort alltmer beslag. Liksom i fallet med marijuana rapporterades relativt få kokainpriser i periodens början men under senare år anger de flesta informanterna sådana priser. Fortfarande är dock amfetamin vanligast av de centralstimulerande drogerna, även om kokain relativt sett har blivit vanligare jämfört med läget för 20 år sedan.

Gemensamt för de fyra droger som prisbevakas från år 2000 är att dessa är mindre förekommande i Sverige jämfört med de andra narkotikasorterna. Detta medför att tillgänglighetsutvecklingen blir svårare att bedöma. Data pekar dock på att såväl ecstasy som LSD och GHB numera är mindre vanligt förekommande jämfört med situationen för tio år sedan, medan kat å andra sidan tycks ha blivit något vanligare.

Tabell A. Andelen prissvar, prisintervall och medianpriser för olika narkotikasorter i Sverige 2009 samt en bedömning av tillgänglighetsutvecklingen under 1988–1999, 2000–2004 respektive 2005–2009.

	Priser				Tillgänglighetsutvecklingen		
	Enhet	Andel svar	Intervall	Medianvärde	1988–1999	2000–2004	2005–2009
Hasch	kr / gram	100	70 – 110	82	+	+	+
Marijuana	kr / gram	95	60 – 150	100	+	+	+
Amfetamin	kr / gram	100	140 – 400	250	+	+	+
Kokain	kr / gram	86	625 – 1200	800	+	+	+
Brunt heroin	kr / gram	57	500 – 3000	1100	+	0	0
Vitt heroin	kr / gram	31	900 – 3000	2000	+	0	-
Ecstasy	kr / tablett	52	50 – 200	117	(x)	0	-
LSD	kr / tripp	19	90 – 150	112	(x)	-	0
Kat	kr / marduuf	7	150 – 250	200	(x)	+	0
GHB	kr / cl	26	20 – 50	40	(x)	-	0

+ = öknningar, - = minskningar, 0 = relativt oförändrat läge och x = prisdata saknas.

I tabell A redovisas per narkotikasort hur stor andel av rapportörerna som överhuvudtaget lämnat en prisbedömning, vilket intervall prisbilden ligger inom samt medelpriset (uttryckt som medianvärde).

I tabellen görs också en grov schematisk översikt över hur tillgängligheten av de olika drogerna bedöms ha utvecklats i Sverige under tidsperioderna 1988–1999, 2000–2004 respektive 2005–2009. Som framgår av sammanställningen är det främst de redan tidigare vanligare narkotikasorterna som ökat i tillgänglighet, medan de sällsyntare drogerna ofta har minskat i utbredning.

Sammanfattningsvis kan det sägas att för de droger som prismätts sedan slutet av 1980-talet har det skett en gradvis ökning av tillgängligheten under hela den gångna tjugoårsperioden. För de droger som följts sedan år 2000 i CANs prismätningar är det dock bara för kat man möjligen ser några tillgänglighetsökningar, dock inte under senare halvan av 2000-talet. Jämför man enbart 2008 med 2009 finns en tendens till avmattning i tillgänglighetsökningen, inte minst som priserna inte längre sjunker utan i flera fall till och med ökat något. Samtidigt är underlaget av den natur att det är svårt att göra bedömningar i ett så kort perspektiv.

Bakgrund, syfte och disposition

Internationellt ingår ofta uppgifter om detaljistpriser på narkotika som en komponent när marknadsförändringar bedöms. Alltsedan slutet av 1980-talet har CAN samlat in information om narkotikagatupriserna i Sverige och rapporter med sådana uppgifter har publicerats vid fem tidigare tillfällen, senast 2008. Information om gatupriserna inhämtas från polisen, sedan år 2000 närmare bestämt från rapportörer på Sveriges 21 polismyndigheter. Vilka informanterna var 2009 framgår av bilaga 1. CAN vill här passa på att tacka dessa, liksom övriga som lämnat uppgifter genom årens lopp.

Denna rapport har två syften. Det första är att presentera narkotikapriserna, inte minst med avseende på förändringar över tid samt hur de varierar regionalt. Det andra syftet är att mot bakgrund av prisinformationen göra en analys av hur tillgängligheten har utvecklats. Det finns många faktorer att inkludera i en sådan analys, inte minst rättsväsendets beslag av narkotika. Sådana uppgifter har inhämtats från Rikspolisstyrelsens BAR-register och vi vill här passa på att tacka Steve Alm och Gunvi Linder på Rikspolisstyrelsen samt Lars Hansson och Jonas Karlsson på Tullverket för assistans med denna statistik.

Rapporten inleds med ett kapitel där de olika materialen presenteras och kommenteras ur metodologisk synvinkel. I detta kapitel definieras och förklaras även vissa begrepp. Därefter följer redovisningen av narkotikapriserna. Före rapportens sista kapitel, där tillgänglighetsanalysen görs, redogörs för ett antal faktorer som kan vara viktiga att ta hänsyn till när tillgänglighetsutvecklingen analyseras.

Alla diagram och några översiktliga tabeller redovisas i den löpande texten, flertalet tabeller återfinns dock i bilaga 2. För att enkelt urskilja vilka tabeller som återfinns i den löpande texten så identifieras dessa med bokstäver medan tabellbilagan har löpnummer.

Material, definitioner och metodkommentarer

Prisdatainsamlingen

Varje svenskt län utgör ett polisdistrikt, vilket styrs av en polismyndighet. Information om narkotikapriserna inhämtas från Sveriges samtliga 21 polismyndigheter, vilket gör undersökningen representativ för hela riket. En lista över 2009 års informanter finns tillgänglig i bilaga 1.

Datainsamlingen görs med hjälp av en tvåsidig enkät som administreras av CAN och priser efterfrågas för tio olika preparat¹. Informationsinhämtningen sker två gånger per år. Sedan 2008 görs detta för första respektive andra halvåret, medan tidigare rapporteringsperioder var något annorlunda (april–september resp. oktober–mars). Bytet av rapporteringsperioder bedöms inte ha någon betydelse för jämförbarheten av resultaten.

Redan mellan 1985–1999 insamlades prisinformation för sex av de tio omfrågade preparaten och fr o m 1988 finns bearbetningsbara data från denna insamling tillgängliga. Datainsamlingen skedde då genom CANs s k Rapporteringssystem om droger (CRD). Även då var rapporteringsperioderna april–september respektive oktober–mars. En annan men viktigare skillnad mot dagens enkät var att informationen då inte inhämtades från den centrala nivå som länspolismyndigheterna utgör, utan från poliser verksamma inom någon av de tjugotalet (ej slumpmässigt) utvalda kommuner som då ingick i CRD-systemet. Representativiteten var alltså annorlunda före 2000².

Det har tidigare gjorts en analys av betydelsen av att den nationella representativiteten förbättrades under år 2000. Denna visade att förbättringen av rapportörsunderlaget var tämligen betydelselös för den nationella prisutvecklingens utseende (Guttormsson 2004).

¹ Hasch, marijuana, vitt resp. brunt heroin, amfetamin, kokain, ecstasy, kat, LSD och GHB.

² Samtliga länspolismyndigheter var inte inkluderade i rapporteringen våren 2000 varför inga data redovisas från denna period eftersom inte hela landet var representerat.

Drogpriser rapporterades tidigare utöver polisen även av yrkesverksamma från andra områden med inblick i den lokala/regionala drogsituationen, exempelvis kriminalvården, frivilligorganisationer, socialtjänsten samt vård- och behandlingssektorn. Dessutom utgjorde drogpriser då endast en liten del av all den informationen som inhämtades inom ramen för CRD. Med andra ord såg uppgiftslämnarbasen samt insamlingsinstrumentet delvis annorlunda ut före 2000.

Att enkätformuläret var (något) mera omfattande före 2000 bedöms som helt betydelselöst med avseende på eventuella jämförbarhetsproblem. När narkotikapriser redovisas för perioden 1988–1999 används endast informationen från poliserna. Detta gör uppgiftslämnarbasen likartad och ger en god jämförbarhet över tid. Polisen är dessutom att föredra som källa eftersom denna har väsentligt bättre kännedom om drogpriser jämfört med de andra yrkesgrupperna.

Sammanfattningsvis är jämförbarheten över tid god för de nationella priserna på de sex narkotikasorter som bevakats alltsedan 1980-talet, trots de omnämnda förändringarna. Dagens rapportörsbas är dock givetvis att föredra eftersom den ger en säkrare nationell representativitet samtidigt som regionala jämförelser möjliggörs.

Sedan ett antal år hålls alltså datainsamlingen om narkotikapriser åtskild från den bredare CRD-insamlingen och görs med ett avsevärt kortare formulär³. CRD samlar numera information om drogsituationen i de 15 folkräkaste kommunerna och resultaten redovisas halvårsvis i rapportform (Mietala 2010).

Rikspriser

Att mäta rikspriset på narkotika genom att beräkna ett medelvärde baserat på de 21 polismyndigheternas rapporter är inte helt givet. Detta ger inte den ”sanna” bilden av den genomsnittliga kostnaden för respektive preparat, eftersom de flesta konsumenterna/köparna bor i storstadsområden och/eller i södra delen av Sverige, regioner där flera av de vanligare narkotikasorterna ofta rapporteras ligga något lägre i pris. Det finns alltså en risk att de rikspriser som presenteras i denna rapport ibland tenderar att överskatta vad den genomsnittlige konsumenten faktiskt betalar.

Jämförelser av nationella och lokala/regionala priser visar dock att skillnaderna inte är större än att medelvärdena från länspolismyndigheternas inrapporteringar är fullt användbara i syfte att spegla det nationella prisläget ett enskilt år, och för de mera långsiktiga trenderna har invändningarna mot

³ I enkäten får länspoliserna även rapportera om nya droger dykt upp i länet men resultaten från denna fråga redovisas enbart i CRD-rapporterna.

denna metod ännu mindre betydelse. Det viktigaste i sammanhanget är att man vid tolkningen av resultaten tar hänsyn till att priserna för vissa preparat varierar något regionalt, och att priserna kan variera mer för mera sällsynta droger.

Gatupriser

Under alla år data insamlats har man efterfrågat ”gatupriser”. Med detta menas priset vid försäljning av små narkotikamängder, d v s i detaljistledet. Termen ska inte tolkas bokstavligt: Om gatupris anges för en drog innebär det inte att den enkelt kan inhandlas på någon öppen drogscen – de flesta narkotikatransaktioner sker oftast inom mera slutna nätverk mellan personer som har en tidigare relation till varandra. Termen används för att tydliggöra skillnaden gentemot de olika grossistnivåer som förekommer (hekto, kilo), där prisnivåerna är annorlunda, liksom kvaliteten/renhetsgraden också kan vara. Gatupriset hänger alltså samman med de volymer och kvaliteter som normalt förekommer i försäljningskedjans sista led.

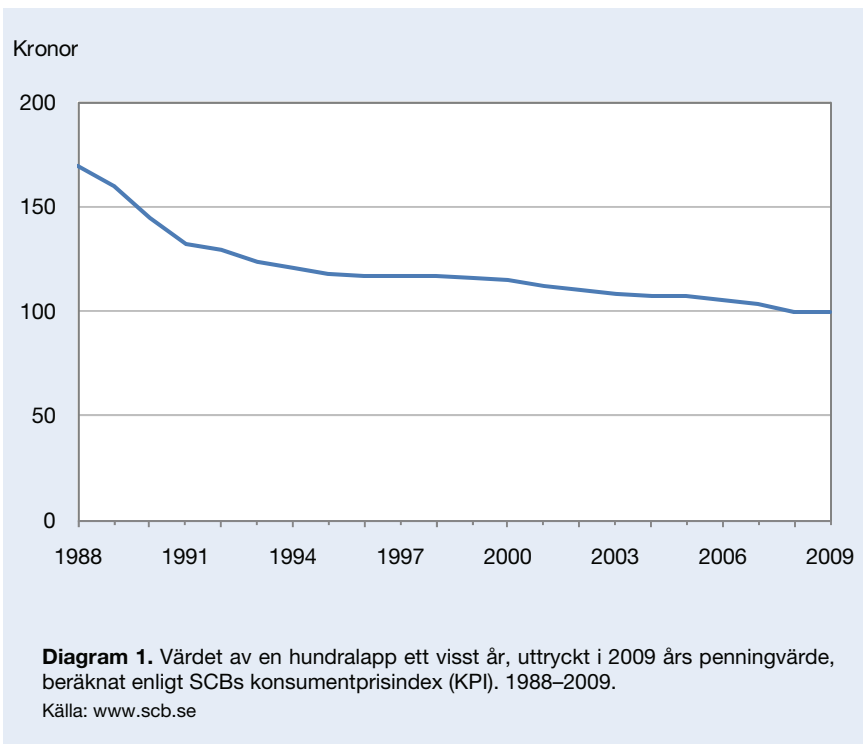
Rent praktiskt instrueras rapportörerna att utgå från normalmängden vid mindre överlåtelser och uttrycka priset i kronor per gram (eller andra enheter när så är relevant). Om vitt heroin exempelvis normalt handlas i mängder om 0,2 gram à 400 kronor blir grampriset således 2 000 kronor, medan ett exempel med 5 gram hasch à 300 kronor ger ett grampris om 60 kronor.

Konsumentprisindexjustering

Eftersom uppgifterna insamlats under en längre tidsrymd får inflationen betydelse när man jämför dagens priser med dem som rapporterats tidigare. För att få en bättre jämförbarhet över tid justeras de insamlade prisuppgifterna därför enligt SCBs konsumentprisindex (KPI). Detta index är det mest använda måttet för att bedöma prisutvecklingen och följer hur priserna för den privata konsumtionen av varor och tjänster utvecklas över tid. Enkelt uttryckt kan måttet svara på hur mycket ett visst belopp kunde ge i köpkraft för exempelvis tio år sedan jämfört med idag. När man justerar priser enligt KPI kallas det ibland också för att inflationsjustera priserna.

Diagram 1 illustrerar hur penningvärdet förändrats under de dryga 20 år som gatupriser insamlats. Diagrammet visar hur mycket en hundralapp gett i köpkraft, uttryckt i 2009 års penningvärde. Om en rapportör exempelvis uppgav att 1 gram hasch kostade 100 kronor 1988, motsvaras detta av en reell kostnad om 170 kronor i 2009 års penningvärde. Man kan alltså uttrycka detta som att 1 gram hasch kostade 170 kronor 1988, mätt med dagens penningvärde.

Även om haschpriset skulle ha rapporterats vara oförändrade 100 kronor under hela perioden innebär detta således att den faktiska kostnaden för konsu-

menten successivt fallit. Jämför man start- och slutår skulle nedgången bli 70 kronor, eller lite drygt 40 procent.

Medianvärden

Det finns flera olika sätt att beräkna medelvärden. I stället för att redovisa prisuppgifterna med det ofta använda aritmetiska medelvärdet – ”genomsnittet” – tillämpas i denna rapport medianvärden. Detta är det tal i en talmängd som storleksmässigt ligger så att det finns lika många tal som är större respektive mindre än medianen, d v s mittenvärdet. Medianvärden används för att undvika att eventuella extremvärden (”outliers”) påverkar medelvärdesberäkningarna, vilket skulle kunna ske om genomsnittsvärden tillämpades. De i rapporten använda medianvärdena påverkas alltså inte om det inrapporterats enstaka extremt höga eller låga priser.

Narkotikabeslag

Årliga sammanställningar av rättsväsendets narkotikabeslag tillhandahålls av Rikspolisstyrelsen och uppgifterna hämtas ur deras Beslags- och analysregister (BAR). I registret noteras bl a antalet beslag för ett stort antal narkotikasorter, liksom omfattning av dessa, och det framgår vidare om beslagen är gjorda av tullen eller polisen. Den senaste rapporten med beslagsstatistik släpptes under 2010 (Rikskriminalpolisen och Tullverket 2010). För de flesta droger CAN samlat in gatupriser om finns uppgifter för hela perioden att tillgå.

Ibland hävdas att antalet beslag är en bättre indikator på tillgången än de beslagtagna mängderna, eftersom mängderna kan fluktuera kraftigt från ett år till ett annat. Även om antalen är stabilare speglar de å andra sidan i mångt och mycket polisens resurser och prioriteringar.

Om exempelvis beivrandet av konsumtionsbrotten prioriteras alltmer kan detta leda till ökning i antalet beslag utan att mängderna ökar i någon nämnvärd omfattning. En prioritetsökning av konsumtionsbrotten har skett i Sverige, inte minst efter att påföljden för eget bruk skärptes 1993. Av samtliga misstänkta för brott mot Narkotikastrafflagen 1988 var 34 procent misstänkta för överlåtelse medan motsvarande andel endast var 10 procent år 2009 (se www.bra.se). Detta innebär att de lindrigare brotten innehav och konsumtion förekommer desto oftare. Samma period tredubblade polisen antalet årsarbetskrafter ägnade åt narkotikabrott – med viss reservation för två statistikomläggningar som kan ha överdrivit ökningens styrka (CAN 2009).

Därför kan det vara bättre att analysera beslagsmängderna eftersom dessa i större utsträckning än beslagsantalen kan antas vara mera direkt kopplade till pris effekter; om stora beslag görs torde priserna åtminstone tillfälligt stiga till följd av detta, i alla fall på lokal nivå. Detta gäller förvisso bara under förutsättning att en substantiell del av marknadens behov tas i beslag. Detta skedde exempelvis i början på 1970-talet i Stockholm då tillslag mot en enda leverantör ledde till att amfetaminmarknaden i regionen närmast upphörde för en period (Lenke 1979). Situationen nuförtiden är dock annorlunda, och sådana beslag inträffar numera sällan enligt Rikskriminalpolisen och Tullverket (2002). Narkotikamarknaden har vuxit sedan 1970-talet och det finns numer underlag för ett större antal leverantörer att verka i konkurrens med varandra (se även Brå 2005).

För Tullverket gäller att vissa omorganisationer gjorts och att nya arbetsrutiner tillkom efter EU-medlemskapet. Exakt hur det påverkat narkotikabeslagen är svårt att fastslå, men många bedömare menar att arbetet mot narkotika tillfälligt minskade vid tidpunkten runt EU-inträdet och att det därefter skedde en återställning. Enligt en strategirapport från Rikskriminalpolisen och

Tullverket (2002) ska tullen inrikta sig på organiserad och storskalig smuggling och inte ges k myrtrafik lika hög prioritet som tidigare.

Tullens beslag är i regel färre men större jämfört med polisens. Även om tullen bara gör någon tiondel av alla narkotikabeslag står den ofta för omkring hälften av mängderna. Ibland förekommer att exceptionellt stora beslag görs, och då oftast av tullen. I vissa fall när detta inträffat har slutdestinationen dessutom varit en annan än den svenska marknaden⁴. De år då detta skett undantas ur trendredovisningarna av beslagsmängderna. Definitionen på en sådan "outlier" är i detta sammanhang en beslagsmängd som överstiger föregående års med fyra gånger eller mer. Av tabellredovisningen framgår för respektive drog och år när värden har undantagits ur trendredovisningarna (totalt 13 av 146 värden har tagits bort).

För att i möjligaste mån komma till rätta med alla de ovan nämnda tolkningsproblemen beträffande beslagen redovisas och analyseras såväl beslagsantal som beslagsmängder i kapitlet där narkotikatillgängligheten analyseras (se även tabellerna 23–30).

Narkotikadomar

Brå redovisar en specialstatistik där det framgår vilka narkotikasorter som varit aktuella då personer lagförts för brott mot narkotikastrafflagen eller för smuggling av narkotika. Sådana uppgifter måste sammanställas manuellt och detta görs numera med treårsintervall. Den senaste publiceringen gäller för utvecklingen fram till 2006, varför senare data alltså saknas vid tidpunkten för skrivandet av denna rapport.

Den typ av statistisk enhet som kommer att användas i denna rapport gäller godkända strafförelägganden eller domar för narkotikabrott i tingsrätt, således är inte åtalsunderlåtelse inkluderade vid preparatredovisningarna (se Brå 2007a).

⁴ Detta har t ex bedömts vara fallet vid flera av de större kokainbeslag som gjorts i Göteborg med koppling till den sjöburna containertrafiken.

Narkotikaprisutvecklingen

Resultatredovisningen inleds med en kort analys av olika preparats vanlighet och spridning i olika landsdelar samt hur detta utvecklats över tid. Inledningen följs av en redovisning av den aktuella prissituationen 2009. Därefter fokuseras på utvecklingen över tid varvid kapitlet avslutas med ett antal regionala presentationer.

Förekomst av olika preparat

Till att börja med kan det konstateras att polismyndigheternas inrapporteringar av prisuppgifter ger en indikation om olika narkotikapreparat överhuvudtaget förekommer eller ej, samt i vilka inbördes relationer de i så fall gör detta. Man kan utgå ifrån att om flertalet polismyndigheter anger priser för ett preparat så är detta relativt väl spritt i landet. Saknar däremot en myndighet priskännedom indikerar detta antingen att preparatet ifråga inte förekommer i länet, eller i vart fall gör så i så pass begränsad utsträckning att det knappt påträffas och därmed existerar heller ingen tillförlitlig information om eventuell handel eller priser. Saknas uppgifter från flertalet län torde det röra sig om en nationellt mera ovanlig narkotikasort.

I tabell B redovisas för respektive preparat i hur stor andel av samtliga enkäter inkomna under 2009 som priser rapporterats. Totalt inkom 42 enkäter under året, dvs en per myndighet och halvår. Som framgår av tabellen lämnade alla informanter gatuprisuppgifter för hasch och amfetamin. Enligt dessa uppgifter är detta alltså de två vanligast förekommande drogerna av dem som redovisas i tabellen.

Även marijuana och kokain är förhållandevis ofta prisangivna. Mera ovanliga tycks å andra sidan droger som vitt heroin, GHB, LSD och kat vara eftersom färre än en tredjedel av rapportörerna angett priser för dessa preparat. Brunt heroin och ecstasy intar i sammanhanget en mellanställning.

En grov indelning av Sverige i tre landsändar visar att priser på brunt heroin främst rapporteras från Sydsverige medan vitt heroin och ecstasy är mindre ofta rapporterat från denna landsända. Mellansverige rapporterar ungefär som riket i stort men man kan notera att kat endast rapporterats från denna landsdel. Det bör observeras att procenttalen i tabellen är beräknade på små bastal

Tabell B. Förekomst av olika narkotiska preparat mätt genom antalet prisrapporteringar i riket samt per landsända ^{a)}. Procent. 2009.

	Riket n=42 (%)	Sydsverige n=12 (%)	Mellansverige n=20 (%)	Norra Sverige n=10 (%)
Hasch	100	100	100	100
Amfetamin	100	100	100	100
Marijuana	95	100	90	100
Kokain	86	83	95	70
Brunt heroin	57	83	50	40
Ecstasy	52	33	55	70
Vitt heroin	31	8	45	30
GHB	26	33	25	20
LSD	19	8	25	20
Kat	7	0	15	0

a) Sydsverige = Kronoberg, Jönköping, Kalmar, Blekinge, Skåne och Halland. Mellansverige = Stockholm, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Gotland, Värmland, Örebro, Västra Götaland, Västmanland och Dalarna. Norra Sverige = Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

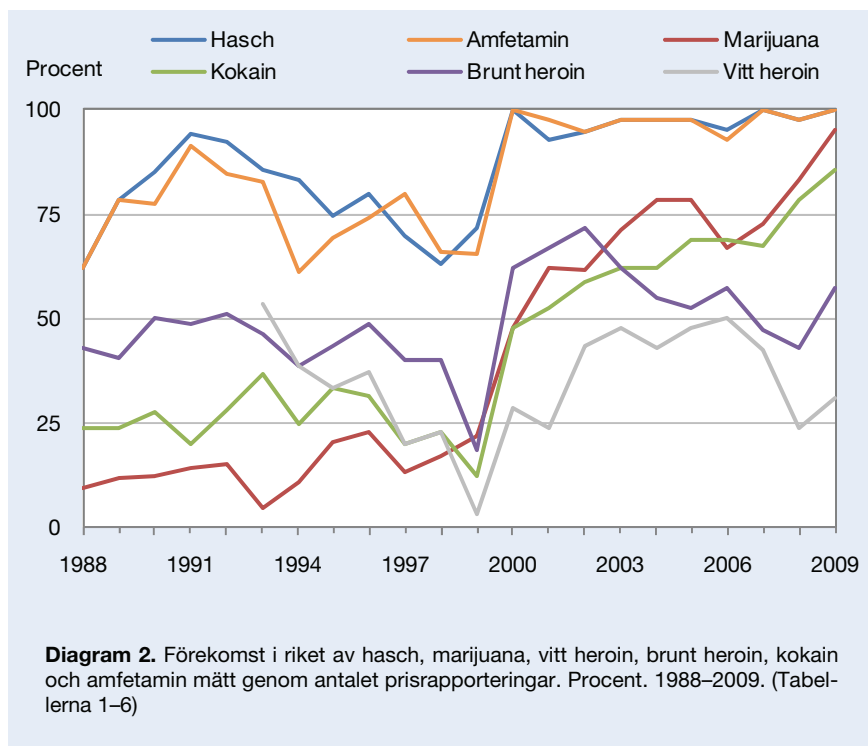
och presenteras bara för att ge en grov illustration om de inbördes relationerna.

För sex av narkotikasorterna gäller att prisrapportering skett alltsedan slutet av 1980-talet. I diagram 2 (tabellerna 1–6) illustreras hur stor andel av informanterna som förmått rapportera priser för respektive drog och år. Rapporteringsförmågan tycks ha förändrats minst för heroin: enligt diagrammet är andelarna någorlunda likartade under 1990-talet jämfört med 2000-talet och ligger i grova drag runt 40 procent (brunt heroin ligger dock i regel högre än vitt).

Hasch och amfetamin har alltid varit de mest rapporterade drogerna under perioden vilket påvisar att dessa narkotikatyper alltid varit vanligast förekommande. Prisrapporteringarna har varit mera omfattande under 2000-talet jämfört med tidigare år. Uppgången är dock inte särskilt stor och kan delvis ha tekniska förklaringar, eftersom ett skutt uppenbarligen skedde då nya systemet med polismyndigheterna togs i bruk år 2000.⁵

Två narkotikasorter, kokain och marijuana, rapporteras uppenbart allt oftare över tid, och uppgången är åtminstone för marijuana relativt kontinuerlig. Detta indikerar att dessa droger spridits alltmer i Sverige, i synnerhet under 2000-talet. Vid periodens början kunde runt var sjätte informatör prisbestämma drogerna ifråga medan i stort sett samtliga kunde detta 2009.

⁵ I CRD-systemet före år 2000 redovisade polisen de kunskaper de fått genom arbetet i sitt närområde och självfallet är det mera troligt att droger förekommer på länsnivå än på lokal nivå eftersom länen utgör väsentligt större rapporteringsområden.

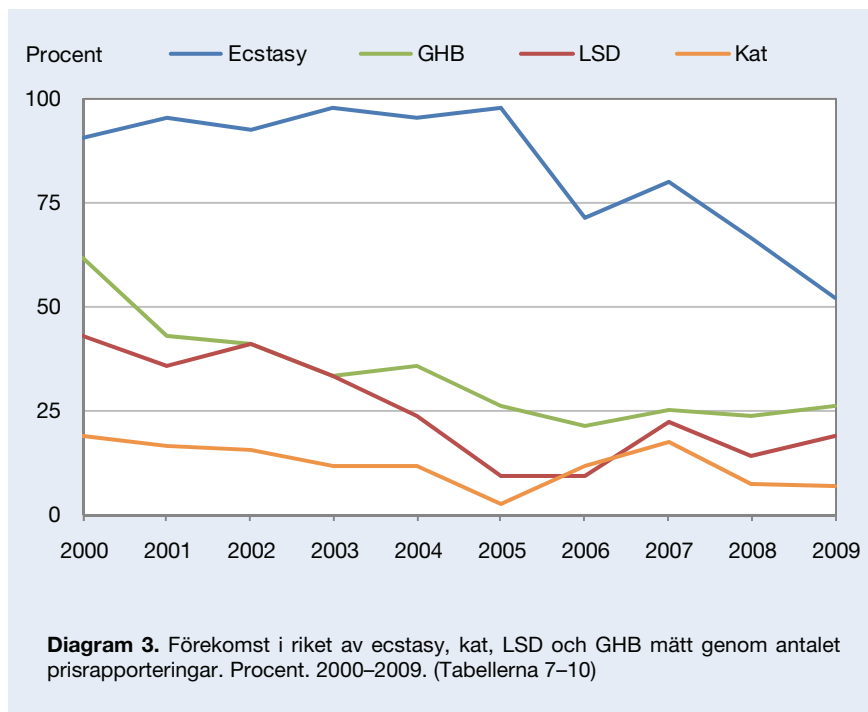

Det kan noteras att under 1999 var prisrapporteringen låg för flera preparat. Sannolikt hänger detta samman med att rapporteringssystemet, liksom enkäten, var på väg att göras om och att engagemanget därför tillfälligtvis minskade hos rapportörerna detta år. Samtidigt gällde nedgången inte för samtliga narkotikatyper.

För ecstasy, GHB, LSD och kat finns prisinformationer insamlade sedan år 2000. Dessa droger redovisas i diagram 3 och tabellerna 7–10. Med undantag för kat, som tycks ligga stabilt lågt, har prisrapporteringsförmågan för de övriga tre drogerna minskat mellan 2000–2009, alltså en indikation på att dessa narkotikasorter minskat i spridning i riket under perioden. Nedgången för ecstasy började dock inte förrän efter 2005.

Prisbilden på nationell nivå 2009

I tabell C redovisas de inrapporterade gatupriserna för 2009. Narkotikasorterna är rangordnade efter antalet prissvar. Av intervallen att döma förekommer mer eller mindre stora prisvariationer. Detta beror dels på att det är svårt att uppskatta mera exakta nivåer, dels också på att priserna av naturliga skäl

varierar i olika delar av landet. Medelvärdet är oftare högre än medianvärdet, vilket visar att när prisavvikelser förekommer så ligger de ofta i intervallens högre regioner.

Endast sett till grampriset (oaktat renhetsgrad eller normaldos) hör hasch och marijuana till de billigare drogerna medan kokain och i synnerhet (vitt) heroin betingar ett betydligt högre grampris. De förstnämnda preparaten ligger runt 90 kronor per gram och de sistnämnda mellan 800 och 2 000 kronor grammet. Av de centralstimulerande drogerna är kokain avgjort dyrare än amfetamin (250 jämfört med 800 kronor per gram). Jämför man ecstasy med LSD kostar en tablett respektive tripp ungefär lika mycket (ca 115 kr). Betydligt intressantare än att betrakta priserna för ett enskilt år är dock att följa utvecklingen över tid, vilket görs i nästa avsnitt. Då används endast medianvärden, för att undvika att extremvärden eventuellt påverkar bilden.

Tabell C. Mediagatupriser för olika narkotikasorter i Sverige enligt uppgifter från Länspolismyndigheterna (CRD). 2009.

	Enhet	Antal svar ^{a)}	Intervall	Medelvärde	Medianvärde
Amfetamin	kr / gram	42	140 – 400	263	250
Hasch	kr / gram	42	70 – 110	87	82
Marijuana	kr / gram	40	60 – 150	97	100
Kokain	kr / gram	36	625 – 1200	883	800
Brunt heroin	kr / gram	24	500 – 3000	1 436	1 100
Ecstasy	kr / tablett	22	50 – 200	117	117
Vitt heroin	kr / gram	13	900 – 3000	1 969	2 000
GHB	kr / cl ^{b)}	11	20 – 50	37	40
LSD	kr / tripp	8	90 – 150	118	112
Kat	kr / marduuf ^{c)}	3	150 – 250	200	200

a) Antalet prisangivelser, av totalt 42 möjliga.

b) Första halvåret frågades om pris per 2 cl.

c) Första halvåret frågades om pris per "knippe".

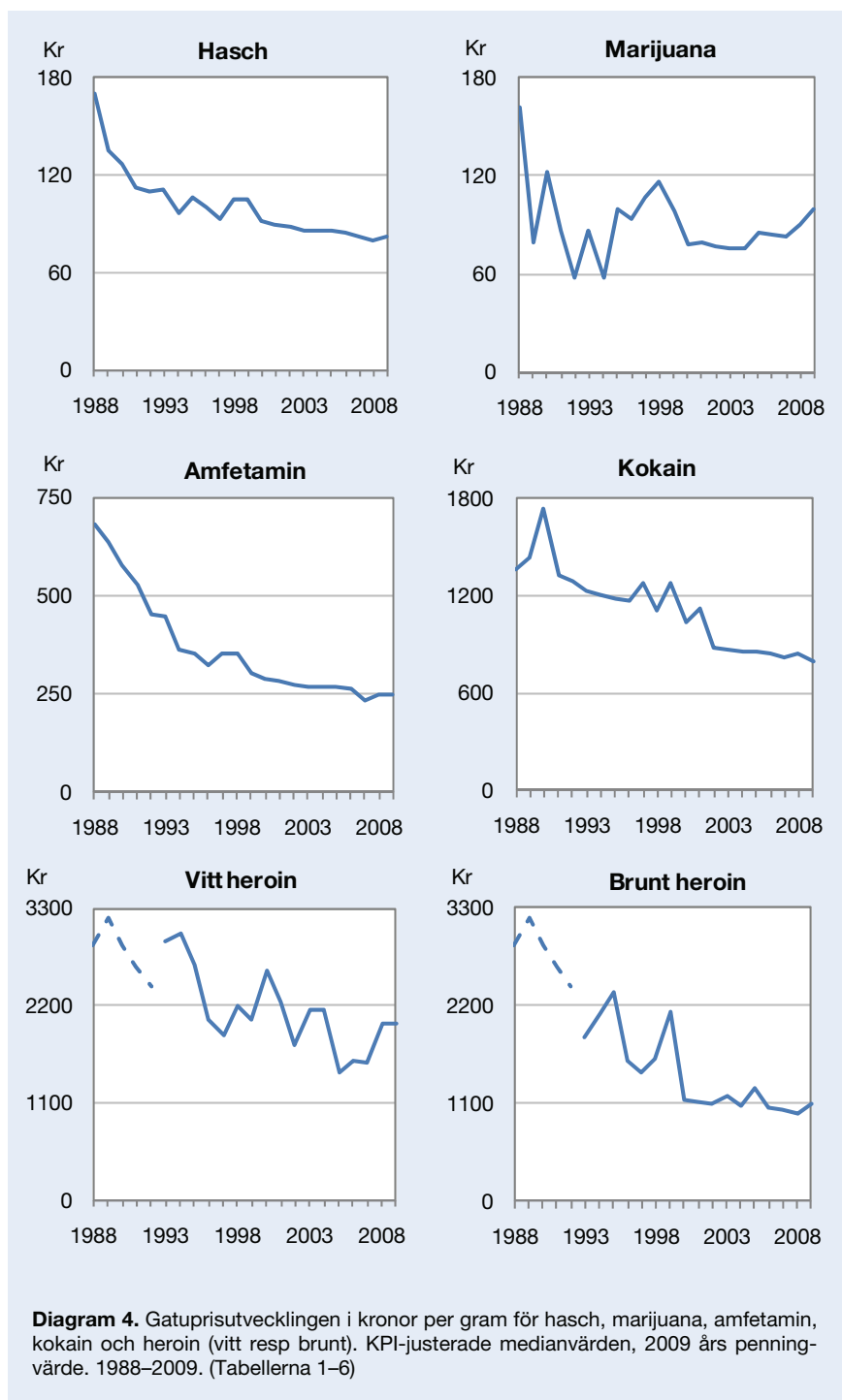
Prisutvecklingen över tid

Som redan nämnts finns uppgifter om gatuprisutvecklingen för hasch, marijuana, amfetamin, kokain och heroin registrerade alltsedan 1988. I diagram 4 (tabellerna 1–6) redovisas den KPI-justerade medianprisutvecklingen för dessa preparat i kronor per gram, d v s uttryckt i 2009 års penningvärde. Att äldre priser KPI-justerats är nödvändigt för att kompensera för inflationens inverkan på penningvärdet.

En snabb blick på diagrammet visar att gatupriset för samtliga dessa droger uppenbart minskat sedan 1988. I flera fall handlar det om halveringar av realpriserna. Det är också ganska uppenbart att nedgångarna främst skedde under 1990-talets början och att situationen varit mera stabil de senaste fem åren. Värt att notera är att i endast ett fall (kokain) är 2009 års pris lägre än föregående års. Möjligen utgör 2009 ett trendbrott, d v s att prisfallen inte bara hejdots och stabiliserats utan att små uppåtgående tendenser är för handen.

Cannabis

För marijuana gäller att prisnivån nådde ett bottenläge redan 2005. Uppgången som skett sedan dess har skett parallellt med att allt fler rapportörer överhuvudtaget angett marijuanapriser, d v s under en tid då marijuana spridits alltmer i landet. År 2009 kostade marijuana ca 100 kronor grammet (60–150 kr).

Det finns flera tänkbara orsaker till prisförändringen. En kan vara kvalitetsökningar, en annan att en efterfrågeuppgång medfört höjda priser medan en tredje förklaring kan vara att eftersom marijuana spridits även i län där narkotikapriserna generellt är något högre så har detta medfört en ökning av rikets medelpriser. Den sistnämnda möjligheten kontrolleras i avsnittet där regionala skillnader redovisas men slutsatsen är att prishöjningen inte förklaras av en sådan utbredning. Det får helt enkelt konstateras att marijuana tidigare var ovanligt i Sverige men att en ökad efterfrågan, och handel, alltså kan ha lett till prisökningar.

För 2009 gäller att hasch är den billigare cannabisvarianten, vilket normalt inte rapporterats ha varit fallet under tidigare år. För 2009 rapporteras hasch kosta omkring 80 kronor grammet med ett intervall på 70–110 kronor. Mellan 1988 och 2009 har haschpriset halverats, räknat i 2009 års penningvärde. För marijuana är 2009 års prisnivå ungefär densamma som den mera instabila prisbild som rådde för 20 år sedan.

Amfetamin och kokain

Av de centralstimulerande drogerna amfetamin och kokain är den sistnämnda mer än tre gånger så dyr – 825 jämfört med 250 kronor grammet 2009, med intervall om 140–400 respektive 625–1 200 kronor. Båda drogerna har fallit i pris under perioden, och i synnerhet gäller detta för amfetaminet vilket uppvisar den största nedgången av alla de sex preparat som redovisas i diagrammet, då detta fallit med närmare två tredjedelar⁶. Kokainpriset har sjunkit med ca 40 procent jämfört med 1988. Det kan noteras att av samtliga narkotikasorterna i diagram 4 är det bara kokain som uppvisar ett lägre värde 2009 jämfört med 2008.

Heroin

Som framgår av diagram 4 har även heroinpriser insamlats sedan 1988. För denna preparattyp råder dock vissa tolkningsproblem av den insamlade informationen. Heroin förekommer i två varianter i Sverige; vitt (heroin no4 – heroinhydro-klorid) respektive brunt (heroin no3). Den sistnämnda formen benämns även heroinbas, men kallas oftare rökheroin. Rökheroin som begrepp är dock missvisande eftersom denna herointyp även injiceras.⁷

⁶ Möjligen har brunt heroin sjunkit lika mycket men p g a diverse ändringar i enkätformulären går det inte att säga detta säkert.

⁷ Vilket dock kräver att t ex citron-/askorbinsyra tillsätts för att det ska bli vattenlösligt. Se t ex Tops och Silow 1997 för en diskussion runt begreppet rökheroin i Sverige.

I prisenkäten efterfrågades endast "heroin" under perioden 1988–1990 (sannolikt även 1991–1992⁸). Mellan 1993–1997 efterfrågades "vanligt heroin" respektive "rökheroin" medan priset på vitt respektive brunt heroin efterfrågas sedan 1998. Enligt Rikskriminalpolisens narkotikarotell har brunt heroin länge varit den dominerande heroinformen i Sverige.⁹ Redan 1995 dokumenteras i årsrapporten att analyserade beslag till ca 85 procent bestått av brunt heroin. I stort sett samma förhållande rådde också 1988–1994, även om andelen brunt heroin då kan ha legat närmare 75 procent (Davidsson 2004).

Terminologin under 1993–1997 kan således ha varit förvirrande för informanterna: "vanligt heroin" åsyftade vitt heroin, d v s den ovanligare heroinformen medan "rökheroin" åsyftade brunt heroin, som är den form som oftast förekommer vid injektionsmissbruk i Sverige.¹⁰ Exakt hur detta påverkat rapporteringen går inte att säga i efterhand men dessa omständigheter måste beaktas vid tolkningen av heroinprisuppgifterna för 1993–1997.

År 2009 uppgavs brunt heroin kosta omkring 1 100 kronor per gram och motsvarande kostnad för vitt heroin låg runt 2 000 kronor, alltså nästan dubbelt så högt. Intervallen detta år var 500–3 000 respektive 900–3 000 kr. Båda varianterna har fallit i pris jämfört med första halvan av 1990-talet och brunt heroin ("rökheroin") har alltid rapporterats vara den billigare formen.¹¹

Åren 1988–1992 redovisas samma värden i båda heroinfigurerna och dessa gäller således "heroin", utan någon åtskillnad. Om priserna huvudsakligen gällde brunt heroin under de första åren, vilket är rimligt även om invägning för vitt heroin säkert förekommit, så skulle det innebära att i likhet med amfetamin så har även (brunt) heroin fallit i pris med närmare två tredjedelar sedan 1988. Således har båda de droger injicerande narkomaner använder drastiskt minskat i pris sedan slutet av 1980-talet.

⁸ De äldre CRD-formulären finns bara delvis dokumenterade, men klart är att man 1988 frågade om priset på "heroin", och sannolikt fortsatte att göra så t o m våren 1991. Hösten samma år började man även efterfråga priser på vad som åtminstone i rapporten benämndes som "rökheroin" (Helling 1992). Åren 1991 och 1992 är det dessvärre oklart hur heroinfrågorna ställts. Vidare förekommer i dataseten nästan inga värden för brunt heroin dessa år, vilket ger anledning att tro att denna fråga utgjort ett mera undanskynt eller oklart tillägg till övriga frågor. Hursomhelst är det inte bara osäkert hur frågorna ställdes utan också hur resultaten registrerades 1991–1992.

⁹ Stockholm utgör här ett undantag, i tidigare årsrapporter från Rikskriminalpolisen och Tullverket (se t ex *Årsrapport 2004*) nämns att i Storstockholm förekommer till övervägande delen vitt heroin, till skillnad från övriga regioner där heroin är etablerat.

¹⁰ Sedan man började fråga om vitt respektive brunt heroin 1998 har den senare formen alltid fått fler prissvar än den förra enligt tabellerna 5 och 6.

¹¹ Ändringen i frågeformuleringen 1998 tycks inte ha påverkat rapporteringen för heroinsorterna sinsemellan. Detta får tolkas som att frågan uppfattades någorlunda riktigt 1993–1997 och att uppgifterna därmed ändå är jämförbara under perioden. Åren 1988–1990 är det inte helt klart vilken heroinsort som det rapporterades om, sannolikt den för orten dominerande sorten (d v s brunt heroin, med eventuell justering uppåt om även vitt heroin förekom).

Värt att notera är den prisökning som inträffat för vitt heroin sedan 2005. Detta har skett parallellt med att allt färre överhuvudtaget rapporterar några prisuppgifter för preparatet ifråga (se diagram 2), vilket tyder på att vitt heroin är på väg att minska i förekomst på marknaden.

Sedan år 2000 följs prisutvecklingen även för ytterligare fyra andra preparat; ecstasy, LSD, kat och GHB (se diagram 5 och tabellerna 7–10). Tillsammans med vitt heroin hör dessa droger till de fem som det lämnats minst prisinformation om under 2009.

Ecstasy

Ecstasypriserna sjönk med ca 40 procent mellan år 2000 och 2005, därefter har prisbilden varit relativt stabil och 2009 års värde pekar ut något uppåt. Sedan 2005 är det allt färre som överhuvudtaget redovisar några ecstasypriser. Sammantaget pekar denna information på att narkotikasorten minskar i tillgänglighet i Sverige. År 2009 rapporterades en ecstasytablett kosta omkring 120 kronor (intervall 50–200 kr).

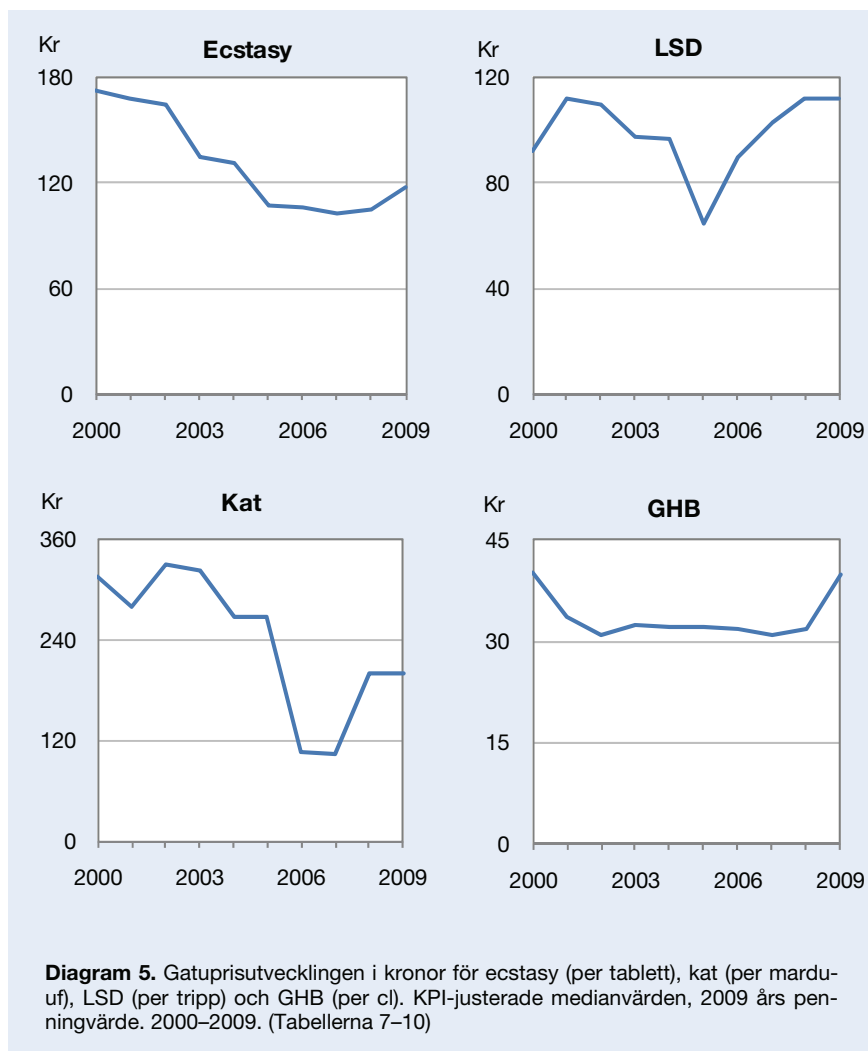
LSD

Relativt få informanter anger LSD-priser och de är än färre under senare hälften av 2000-talet jämfört med första hälften. Bortser man från dippen under 2005 har prisbilden dock inte förändrats i någon avgörande grad sedan år 2000: såväl i slutet som i början har det KPI-justerade mediantupriset legat runt dryga hundralappen per LSD-tripp (intervall 90–150 kr). Även LSD förefaller därmed ha minskat i utbredning i Sverige under 2000-talet.

Kat

Av de tio undersökta drogerna är kat den drog som minst antal informanter levererar prisangivelser för och rapporterna har varit stabilt få alltsedan år 2000. Priserna tycks dock ha fallit efter 2005 och detta beror bl a på att några särskilt låga priser har rapporterats. År 2009 rapporterades medianpriset per marduuf¹² ligga omkring 200 kronor, med ett intervall om 150 till 250 kronor.

¹² Marduuf anges ofta vara likvärdigt med en "dagsdos" och sägs kunna väga allt mellan 200 och 400 gram. Ibland kallas denna bunt. Marduufen utgörs av ett eller flera, beroende på källa, knippen av hopbundna kvistar och blad inslagna i ett bananblad.

Det är dock inte förrän andra halvåret 2009 som rapportörerna ombetts ange priser per ”marduuf”, tidigare ombads de svara per ”knippe”. Enkätförändringen har gjorts eftersom informanterna meddelat att viss begreppsförvirring rått beträffande ”knippe”. Förhoppningsvis minskar denna nu, men samtidigt är det svårt att tolka tidigare resultat eller att säga att ett reellt prisfall har inträffat. Detta beror inte enbart på begreppsförvirring utan också på att endast i genomsnitt fem prisuppgifter inkommit varje år, vilket naturligt leder till en instabilare prisbild och mera svårtolkade data.

GHB

Det har genomförts ett flertal förändringar av rapporteringsenheten för GHB under årens lopp¹³ (se tabell 10). Sedan hösten 2009 frågas om pris uttryckt i kronor per cl och respondenterna ska alltså beräkna ett centiliterpris utifrån den volym som normalt förekommer vid överlåtelse i mindre mängder. Trots förändringarna har de rapporterade priserna varit relativt jämna under perioden, mellan 30–40 kronor. År 2009 rapporterades 1 cl GHB kosta mellan 20 och 50 kronor med ett medianvärde om 40 kronor.

Som framgick i föregående avsnitt är det allt färre som rapporterat pris på GHB, år 2000 gjorde hälften av rapportörerna det medan endast en fjärdedel gjorde så 2009. Detta indikerar att GHB kan ha blivit mindre utbrett i landet.

Regionala prisskillnader

Landsdelar

Som tidigare nämnts har uppgifter om gatupriser rapporterats lokalt 1988–1999 och regionalt sedan år 2000. I diagram 6 (tabellerna 11–16) redovisas prisutvecklingen för hasch, marijuana, amfetamin, kokain och heroin (d v s de droger som följts sedan 1988) fördelat på tre landsdelar: Sydsverige, Mellansverige samt Norra Sverige.¹⁴

För perioden 1988–1999 har de rapporterade kommunerna delats upp på motsvarande sätt.¹⁵ Det finns inga uppenbara tecken på att redovisningen blir missvisande på grund av den förändrade representativiteten (d v s övergången från lokal till regionbaserad nivå), även om den senare varianten är att fördra av såväl representativitets- som redovisningsskäl. Medianpriserna är som tidigare KPI-justerade och uttrycks i 2009 års penningvärde.

En blick på diagram 6 visar att för tre av preparattyperna saknas uppgifter för ett eller flera år, från en eller flera landsdelar. När så inträffar gäller detta (åtminstone) för Norra Sverige. Denna landsdel utmärker sig också genom att

¹³ Kronor per: "kapsyl (ca 2 cl)" 2000–2005, "kapsyl (ca 1 cl)" 2006–vinterhalvåret 2007, "kapsyl" vinterhalvåret 2007–andra halvåret 2008, "2 cl" första halvåret 2009 samt "cl" andra halvåret 2009.

¹⁴ Landsdelarna bygger på en uppdelning av de 21 polismyndigheterna enligt följande: Sydsverige = Kronoberg, Jönköping, Kalmar, Blekinge, Skåne och Halland. Mellansverige = Stockholm, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Gotland, Värmland, Örebro, Västra Götaland, Västmanland och Dalarna. Norra Sverige = Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

¹⁵ Kommuner som då ingick var: (Sydsverige) Malmö, Lund, Helsingborg och Varberg. (Mellansverige) Huddinge, Botkyrka, Stockholm, Solna, Linköping, Göteborg, Borås, Surahammar, Hallstahammar, Västerås och Falun. (Norra Sverige) Söderhamn, Örnköldsvik, Östersund, Umeå och Lycksele.

ofta redovisa en högre prisbild än de två övriga. Sydsverige är den landsdel som ofta redovisar den lägsta prisbilden i diagram 6.

Cannabis

Skillnaden mellan landsändarna är inte så stor vad gäller haschpriserna, även om Sydsverige uppenbart ligger lågt hela perioden. I genomsnitt är priset närmare 20 procent högre i Norra Sverige jämfört med Sydsverige.

För marijuana är trenderna mera svårtolkade på grund av fluktuationer till följd av få observationer i periodens början. I det föregående avsnittet spekulerades i huruvida de ökande rikspriserna var en följd av att marijuana spridits till län med traditionellt högre drogriser. Det verkar dock som om den uppgång som noterades i föregående avsnitt gällande rikspriserna till stor del beror på prisuppgångar i de sydligare länen, vilka alltid rapporterat marijuanapriser. Det stämmer att alltför få län i Norra Sverige rapporterat marijuanapriser under 2000-talet, men detta har skett samtidigt som allt lägre priser rapporterats från denna landsända.

Prisuppgången i riket för marijuana beror alltså inte på att narkotikasorten ifråga blivit vanligare i län där priserna generellt ligger över rikssnittet. Prisökningen får således förklaras med andra faktorer än ökad spridning till högprislän, exempelvis ökad efterfrågan eller kvalitetshöjningar. Under senare år är marijuanapriserna, liksom haschpriserna, i stort sett desamma oavsett landsdel.

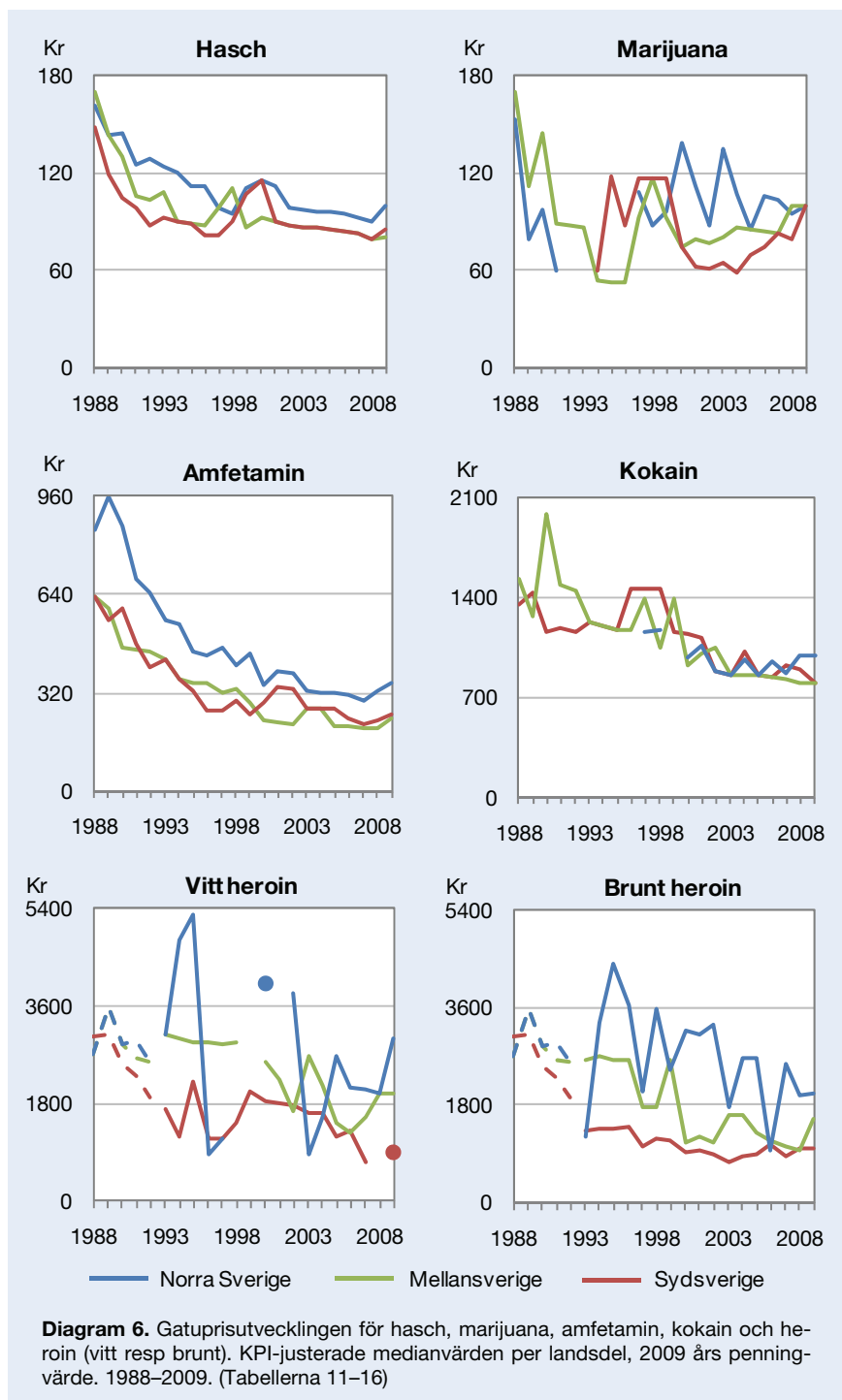
Amfetamin och kokain

Under hela perioden ligger amfetaminpriset klart högre i Norra Sverige jämfört med de två övriga landsdelarna. I genomsnitt för hela perioden är priserna ca 30 procent högre jämfört med Syd- och Mellansverige. För kokainpriserna är skillnaderna små men det bör noteras att kokainförekomst överhuvudtaget inte rapporterades från Norra Sverige förrän 1997.

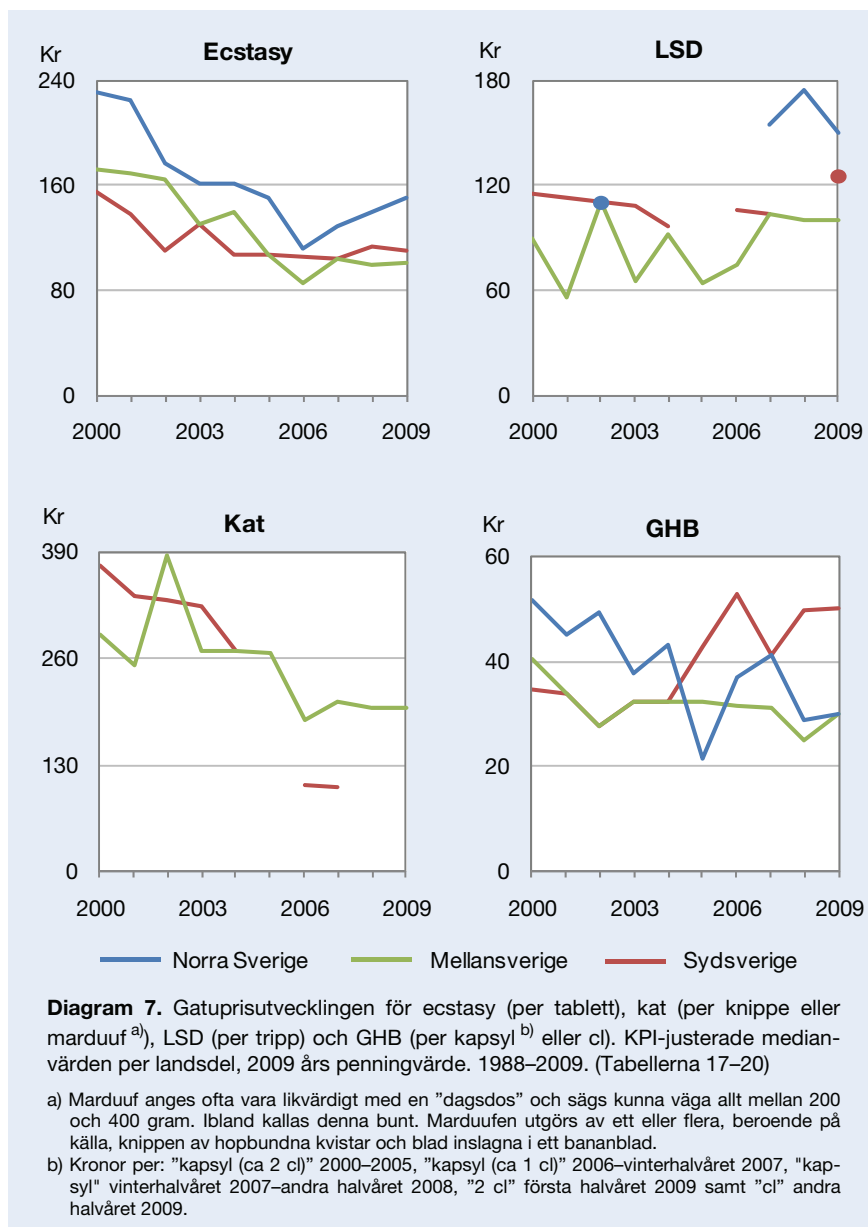
Heroin

Som nämnts i föregående avsnitt finns vissa mättekniska problem runt insamlingen av heroinpriserna vilka bör beaktas vid tolkningen av resultaten. Siffrorna fluktuerar dessutom, i synnerhet för Norra Sverige, vilket pekar på att heroin är minst vanligt i denna landsdel. Detta tycks särskilt gälla vitt heroin. Priserna ligger dessutom ofta högre i denna landsdel jämfört med de andra två, vilket stärker bilden att heroin är ovanligare norröver.

För Sydsveriges del är det uppenbart att priset på den heroinform som är vanligast där, dvs brunt heroin, har legat såväl lågt som förhållandevis stabilt jämfört med de två andra landsdelarna. Värt att notera är dock att Mellansverige inte ligger särskilt mycket högre i pris sedan 2005, även om 2009 års värde utgör ett undantag.

Sedan år 2000 följs prisutvecklingen även för ytterligare fyra andra preparat; ecstasy, LSD, kat och GHB (se diagram 7 och tabellerna 17–20). I den mån det finns kontinuerliga uppgifter från alla landsdelarna tenderar priserna i Syd- och Mellansverige att ligga lägre, utom för GHB där Sydsverige ligger i den övre delen av intervallet.

Ecstasy

Gatupriser för ecstasy har rapporterats från alla tre landsdelarna under hela perioden. Efter 2005 sjunker dock rapporteringsförmågan i Syd- och Mellansverige medan den ligger stabilt högt i Norra Sverige. Priserna föll i alla tre landsdelarna under 2000-talets första hälft men sedan 2006 har de stabiliserats, eller ökat något (gäller främst Norra Sverige). Norra Sverige har hela tiden rapporterat högre priser än de båda andra landsdelarna.

LSD

Endast Mellansverige har kontinuerligt rapporterat LSD-priser 2000–2009 medan endast totalt fem prisobservationer inlämnats från Norra Sverige. Prismässigt tenderar Norra Sverige dessutom att ligga i det övre intervallet. Rapporteringsförmågan i Syd- och Mellansverige har minskat under perioden och prisbilden är svårtolkad till följd av få observationer. Den tillgängliga informationen pekar ändå på att LSD-tillgängligheten nu är låg i alla tre landsdelarna.

Kat

Från norra Sverige har inga katpriser rapporterats överhuvudtaget under 2000-talet. Detta indikerar att katförsäljning inte förekommer där, eller i vart fall är sällsynt. I både Syd- och Mellansverige rapporteras priserna ha sjunkit. Återigen handlar det dock om mycket få observationer per landsdel, vilket gör att det är svårt att dra några säkrare slutsatser om utvecklingen.

GHB

Till skillnad från de andra drogerna i diagrammet ligger Norra Sverige sedan 2005 relativt lågt i prisbilden för GHB, samtidigt som Sydsverige ofta rapporterar de högsta priserna. Dock handlar det återigen om en narkotikasort med få prisobservationer per landsdel och dessutom har rapporteringsenheten ändrats flera gånger under perioden, vilket sammantaget leder till tolkningsproblem. Som den regionala redovisningen i nästa avsnitt visar är det dessutom så att GHB förefaller knutet främst till ett begränsat antal län, vilket även tycks gälla LSD och kat.

Regioner

Eftersom uppgifter inhämtas från samtliga 21 polismyndigheter är det möjligt att även redovisa prisinformationen fördelat på län vilket görs i detta avsnitt. För att inte låta tillfälliga fluktuationer få alltför stort genomslag slås värden för femårsperioden 2005–2009 samman när länspriserna jämförs.

Tabell D. Antalet gatuprisuppgifter för olika narkotikasorter från Länspolismyndigheterna. 2005–2009. (Om antalet observationer är 8 eller fler har detta rödmarkerats och om de är 2 eller färre har detta blåmarkerats).

	Hasch	Mari- juana	Vitt heroin	Brunt heroin	Amfe- tamin	Koka- in	Ecsta- sy	LSD	Kat	GHB
Stockholm	10	10	10	2	9	9	9	8	0	1
Uppsala	10	10	10	4	10	10	10	10	0	10
Södermanland	10	3	10	2	10	10	9	0	0	0
Östergötland	10	10	7	6	10	10	8	0	1	0
Jönköping	9	6	0	5	9	9	6	0	0	4
Kronoberg	10	10	1	10	10	9	3	0	4	0
Kalmar	9	9	0	0	9	2	6	1	0	1
Gotland	10	10	0	0	10	6	1	0	0	0
Blekinge	10	10	3	8	10	7	10	0	0	6
Skåne	9	9	0	8	9	9	6	3	2	0
Halland	10	10	4	10	10	10	7	0	0	3
Västra Götaland	10	8	3	10	10	10	10	3	3	10
Värmland	10	4	7	8	10	3	6	2	0	5
Örebro	10	9	5	7	10	8	7	0	6	1
Västmanland	10	10	6	6	10	10	8	0	0	0
Dalarna	10	6	4	4	10	9	1	0	3	0
Gävleborg	9	9	0	0	9	9	9	1	0	0
Västernorrland	10	4	3	7	10	3	10	3	0	9
Jämtland	10	4	0	0	10	1	6	0	0	0
Västerbotten	9	9	8	9	9	7	9	0	0	0
Norrbotten	9	5	0	1	9	3	6	0	0	1
Hela riket	204	165	81	107	203	154	147	31	19	51

Antalet prisuppgifter (av 10 möjliga) som inkommit per län och drog framgår av tabell D. Om en siffra rödmarkerats innebär detta att ett län inrapporterat åtta eller flera uppgifter. Om siffran blåmarkerats innebär detta att andra sidan att högst två observationer gjorts under femårsperioden.

Som framgår av tabellen varierar antalet drogprisuppgifter mellan länen. Sammantaget har relativt få prissvar inkommit ifrån Jämtland, Norrbotten, Kalmar, Gotland och Gävleborg. Från dessa län har mellan 31–46 prisuppgifter inkommit för de tio narkotikasorterna under de sammanlagt tio rapporteringstillfällena.

Desto fler prissvar (64–84 stycken) har inkommit från Halland, Blekinge, Stockholm, Västra Götaland och Uppsala, det vill säga storstadslän eller sydligt belägna län. Ytterligare ett län som naturligt hade passat i denna grupp är Skåne som lämnat 55 rapporteringar. Att antalet inte är större beror delvis på att Skåne överhuvudtaget inte deltog vid ett rapporteringstillfälle, men också på att droger som vitt heroin och GHB inte tycks förekomma i regionen.

Det finns ett statistiskt positivt samband mellan befolkningstätheten i ett län och antalet narkotikaprisrapporter. Spearmans rangkorrelation ger ett signifikant värde på 0,69**. Förekomst av olika narkotikapreparat rapporteras med andra ord mera frekvent från mera tätbefolkade regioner.

För några av narkotikasorterna framkommer regionala mönster i tabellen. Till exempel tycks vitt heroin förekomma i högre utsträckning i och omkring Stockholmsregionen, medan brunt heroin å andra sidan rapporteras mera från Sydsverige och Västkusten. LSD är totalt sett en ovanlig drog i Sverige men tycks förekomma desto mer i Stockholms- och Uppsalaområdet. Även GHB är relativt ovanligt totalt sett men välrapporterat från Uppsala, Västra Götaland och Västernorrland. Dessa tre län står för mer än hälften av samtliga GHB-prisrapporteringar. Kat hör också till de droger som bara tycks förekomma i ett begränsat antal regioner.

Tabell E. Gatupriser för olika narkotikasorter per län. Medianpriser för perioden 2005–2009 i kronor per gram utom för ecstasy (tablett), LSD (tripp), kat (knippe/marduuf^a) och GHB (kapsyl/cl)^b). (Om ett värde ligger 25% högre eller lägre jämfört med riksmedianen har detta markerats med rött respektive blått).

	Hasch	Mari- juana	Vitt heroin	Brunt heroin	Amfe- tamin	Koka- in	Ecsta- sy	LSD	Kat	GHB
Stockholm	80	100	1 750	1 300	200	800	100	100	–	40
Uppsala	70	90	2 000	1 500	200	800	70	70	–	30
Södermanland	90	80	900	900	150	800	150	–	–	–
Östergötland	95	100	1 600	1 200	250	900	100	–	200	–
Jönköping	80	95	–	1 000	225	800	68	–	–	40
Kronoberg	80	80	1 200	1 000	200	800	100	–	100	–
Kalmar	80	70	–	–	250	950	110	125	–	100
Gotland	70	70	–	–	300	900	150	–	–	–
Blekinge	80	50	700	650	250	1 000	105	–	–	40
Skåne	70	90	–	750	150	800	100	100	125	–
Halland	80	105	1 250	1 000	275	1 000	100	–	–	50
Västra Götaland	80	80	1 200	1 000	170	900	90	100	200	25
Värmland	80	85	1 500	1 000	300	1 000	80	125	–	30
Örebro	70	100	1 000	850	200	800	100	–	225	33
Västmanland	70	100	1 000	850	200	800	100	–	–	–
Dalarna	80	75	800	650	250	800	125	–	100	–
Gävleborg	90	100	–	–	250	800	100	150	–	–
Västernorrland	90	95	3 000	2 500	300	1 000	130	150	–	35
Jämtland	80	80	–	–	300	800	150	–	–	–
Västerbotten	100	100	2 000	2 000	350	1 200	150	–	–	–
Norrbottnen	100	90	–	1000	400	1000	100	–	–	150
Hela riket	80	90	1 500	1 000	250	800	100	100	150	30

a) "Marduuf fr o m andra halvåret 2009, tidigare "knippe".

b) Kronor per: "kapsyl (ca 2 cl)" 2000–2005, "kapsyl (ca 1 cl)" 2006–vinterhalvåret 2007, "kapsyl" vinterhalvåret 2007–andra halvåret 2008, "2 cl" första halvåret 2009 samt "cl" andra halvåret 2009.

I tabell E redovisas de inrapporterade medianpriserna 2005–2009 för respektive drog och län. I de fall ett läns värde ligger 25 procent högre eller lägre jämfört med riksmedianen har detta markerats med rött respektive blått.

Som framgår av tabellen är flera av de prisobservationer som ligger i det högre intervallet rapporterade från nordligare län. Hälften av de rödmarkerade priserna är lämnade från län norr om Dalarna, medan inga avvikande låga (blåa) priser rapporterats därifrån.

I den mån avvikande priser rapporterats för en drog sker detta normalt både i övre och undre intervallen. För GHB är det dock så att avvikande priser endast rapporterats i det högre intervallet. Detta beror på att priserna är stabilt låga i de tre län som rapporterat merparten av prisuppgifterna, och därmed skapar riksmedianvärdet, samtidigt som de högt avvikande priserna baseras på relativt få observationer.

Man bör givetvis vara försiktig när man tolkar länspriserna i tabellen. Ibland kan enstaka särskilt avvikande priser likaväl bero på missförstånd eller omräkningsproblematik mer än på faktiska prisskillnader.

I tabell F återfinns en presentation av priserna för perioden 2005–2009 i de tre storstadslänen jämfört med de övriga länen sammanslagna. I tidigare prisredovisningar har storstadslänen ofta legat lägre än övriga län men det finns idag inga sådana tydliga tendenser av tabellen att döma, prisbilden ser förhållandevis jämn ut regionerna emellan.

Tabell F. Gatupriser för olika narkotikasorter i Skåne, Västra Götaland, Stockholm respektive övriga län, samt antalet svar ^{a)}. Medianpriser i kronor per gram utom för ecstasy (tablett), LSD (tripp), kat (knippe/marduuf) ^{b)} och GHB (kapsyl/cl) ^{c)}. 2005–2009.

	Skåne		Västra Götaland		Stockholm		Övriga län	
	Antal svar	Pris	Antal svar	Pris	Antal svar	Pris	Antal svar	Pris
Hasch	9	70	10	80	10	80	175	80
Marijuana	9	90	8	80	10	100	138	88
Vitt heroin	0	–	3	1 200	10	1 750	68	1 550
Brunt heroin	8	750	10	1 000	2	1 300	87	1 000
Amfetamin	9	150	10	170	9	200	175	250
Kokain	9	800	10	900	9	800	126	800
Ecstasy	6	100	10	90	9	100	122	100
LSD	3	100	3	100	8	100	17	100
Kat	2	125	3	200	0	–	14	150
GHB	0	–	10	25	1	40	40	32

a) Av 10 möjliga svar i vardera storstadslän och 180 i övriga län.

b) "Marduuf" fr o m andra halvåret 2009, tidigare "knippe".

c) Kronor per: "kapsyl (ca 1 cl)" 2006–vinterhalvåret 2007, "kapsyl" vinterhalvåret 2007–andra halvåret 2008, "2 cl" första halvåret 2009 samt "cl" andra halvåret 2009.

Faktorer som kan påverka prisutvecklingen

Flera olika faktorer kan påverka prisbilden på narkotika. I följande kapitel diskuteras sådana som kan ha betydelse för svenska förhållanden, och i huvudsak är de relaterade till förhållanden på utbudssidan. Utöver detta berörs även omständigheter som är viktiga att väga in då tillgängligheten analyseras.

Prisbilden i omvärlden

Med vissa undantag importeras praktiskt all den narkotika som ingår i CANs prisbevakning. Detta medför att den internationella prisutvecklingen, inte minst den europeiska, är relevant för hur det ser ut i Sverige.

FNs organ för drogkontroll och brottsprevention – UNODC – sammanställer bl a uppgifter om internationella narkotikapriser, vilka publiceras i deras årliga *World Drug Report* (UNODC 2009). För heroin och kokain gäller att tidsserier insamlats för såväl grossist- som detaljistnivå i både USA och Västeuropa alltsedan 1990. Liksom de svenska prisuppgifterna är dessa inflationsjusterade, och för Västeuropa utgörs medelvärdet av 18 västeuropeiska länder vägda med hänsyn till populationsstorlekarna (se tabell 21).

De amerikanska priserna redovisas i USD medan de Västeuropeiska priserna presenteras i euro. Det framgår inte av FNs rapport om de europeiska priserna gäller vitt eller brunt heroin, eller om det är en sammanvägning av båda sorterna – i de fall det skulle vara relevant. Å andra sidan har detta mindre betydelse när man följer trender. För Sveriges del gäller priserna ”heroin” 1990–1992, ”rökheroin” 1993–1997 och därefter ”brunt heroin”. Förändringarna har dock liten betydelse för en jämförelse på denna aggregerade nivå.

Av tabell 21 framgår att de svenska gatupriserna på heroin hela perioden ligger högre jämfört med Västeuropa men närmare dem i USA. År 2007 uppgavs heroin kosta omkring 1 000 kronor grammet i Sverige. Motsvarande kostnader var enligt tabell 17 runt 54 euro respektive 131 US dollar samma år (vilket motsvarade cirka 500 respektive 1 000 kronor).

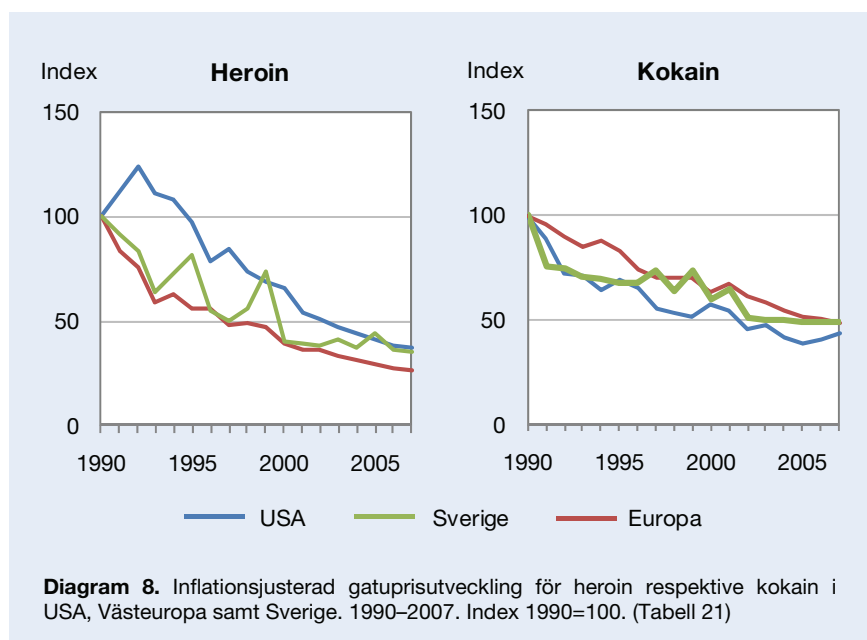
Kokaingatupriset i Sverige ligger runt 800 kronor att jämföra med 67 euro (Västeuropa) respektive 106 dollar (USA) – i runda tal 650 respektive 750

kronor. Under perioden har prisdifferenserna minskat något. Fortfarande är dock de svenska priserna högre än på den närliggande europeiska marknaden.

I diagram 8 redovisas en indexering av den inflationsjusterade gatuprisutvecklingen för heroin respektive kokain i USA, Västeuropa samt Sverige (index 1990=100). Av diagrammet framgår tydligt att de nedgångar som tidigare konstaterats för Sveriges del även inträffat i USA och Västeuropa och detta gäller för båda narkotikasorterna.

Av FN-rapporten framgår att gatuprisutvecklingen i stort sett följer den nedgång som varit på grossistnivå. Det förefaller alltså högst sannolikt att det prisfall som förekommit i Sverige på dessa två droger åtminstone delvis förklaras av sjunkande priser på den internationella marknaden. Den internationella utvecklingen för andra droger, t ex amfetamin och hasch, är tyvärr inte lika väldokumenterad, varför det är svårt att dra några slutsatser för de övriga narkotikasorterna.

Eftersom den svenska prisnedgången för heroin och kokain liknar den internationella så talar detta emellertid för att även de övriga redovisade svenska prisfallen för inte minst hasch och amfetamin också är en spegling av en internationell utveckling, inte minst som detta också är droger som importeras. Information från ECNN (Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk) stöder detta, även om deras tidsserier inte täcker en lika lång tidsperiod som CANs svenska data gör (se www.emcdda.europa.eu).

Distributörerna

Att priserna förändrats skulle kunna förklaras av att flera distributörer etablerat sig i Sverige och att ökad konkurrens lett till pressade priser. I en rapport om narkotikabrottslighetens organisationsmönster (Brå 2005) ingår bl a en delundersökning där narkotikabrottslingar och representanter från olika delar av rättsväsendet intervjuas. I dessa intervjuer framkommer bl a uppfattningen att narkotikamarknaden i Sverige öppnats upp och expanderat. Detta exemplifieras med att antalet aktörer ökat vilket lett till intensifierad konkurrens, att de insmugglade partierna tenderar att öka i storlek, att samma aktör i högre grad jämfört med tidigare hanterar flera narkotikasorter samt att handelns organisationsmönster ändrat karaktär, inte minst p g a Sveriges EU-inträde och den efterföljande utvidgningen av unionen. Detta intryck tycks bestå även i en senare Brå-rapport (Brå 2007b).

Andra förhållanden på distributörssidan som kan ändras och påverka prisbilden är en effektivisering av hanteringen, inte minst gällande kostnader rörande penningtvätten. Om, och i så fall när, sådana faktorer förändrats är inte känt och därför är det svårt att väga in sådana förändringar för att förklara prisförändringar för svensk del. Brå (2007b) framhåller att behovet av penningtvätt sannolikt är mindre än vad som ofta antas, åtminstone för mindre marknader som den svenska. Hursomhelst är det viktigt att hålla i minnet att förändringar på distributionssidan kan påverka prisbilden, inte minst på grund av konkurrensaspekten.

Kvalitetsförändringar

Prisläget skulle kunna påverkas av kvalitetsförändringar. Om en vara sjunker i kvalitet kan det vara svårt att behålla samma prisnivå som tidigare. När det gäller narkotika talar man ofta om att renhetsgraden har betydelse för pris-sättningen och att mindre utblandade partier kan betinga ett högre pris. Samtidigt kan det omvända förhållandet vara minst lika giltigt. UNODC (2009) anför exempelvis att tillgångsminskningen på kokain i USA under 2008 ledde till en ökning av priserna samtidigt som partierna blandades ut alltmer. Ett marknadsunderskott ledde således till en prisökning, samtidigt som kvaliteten försämrades.

Även ECNN (2009) framhåller renhetsgradens betydelse för att förstå förändringar på narkotikamarknaden, och ser detta som en faktor som tillsammans med priser och beslag bör ingå i marknadsanalyser. Dock saknas ofta kontinuerligt insamlad och jämförbar information om renhetsgraden, och detta gäller inte minst för Sverige där i stort sett inga uppgifter av denna karaktär

finns att hämta. Följaktligen kan inte renhetsgraden beaktas i efterkommande kapitel där utbudsutvecklingen diskuteras.

Samtidigt kan det vara så att renhetsgraden har större betydelse i ett mera kortsiktigt perspektiv än för det drygt tjugoåriga som är utgångspunkten för denna rapport. I Brås (2007b) rapport om narkotikadistributörer framhålls att många distributörer menar att det är ett viktigt konkurrensmedel att hålla god kvalitet och att denna dessutom bör vara jämn för långsiktighetens skull. Detta talar möjligen för att det inte skett alltför stora förändringar i ett längre perspektiv.

Beslag

Det framhålls bl a av FNs och EUs drogbevakningsorgan att det är viktigt att känna till förändringar i rättsväsendets beslag när man analyserar prisförändringar (se UNODC 2009 och ECNN 2009). Åtminstone i ett kortsiktigt perspektiv är det exempelvis rimligt att tänka sig att ett stort beslag leder till brister på marknaden och åtföljande prisökningar. Omvänt kan priserna vara låga till följd av hög tillgång om marknaden inte störs genom ekonomiska avbräck i form av beslagtagna sändningar. Om inte annat ger beslagen kompletterande information om vilka droger som är vanligare än andra och hur detta sett ut över tid.

För svensk del finns beslagsuppgifter för i stort sett hela den period som CAN insamlat gatuprisinformation, vilket möjliggör en jämförelse av utvecklingen för dessa faktorer. I kapitlet där metodproblem diskuteras konstaterades att vissa tolkningsproblem kan föreligga, bl a på grund av förändrade insatser och resurstilldelningar hos tull och polis. Inte minst polisen har kommit att lägga alltmer resurser på narkotikabekämpning men det är inte känt i vilken mån effektivitetsgraden förändrats över tid, d v s om allt större andelar av de insmugglade narkotikapartierna beslagts av rättsväsendet.

Ofta görs ett antagande om att tullen beslagtar ca 10 procent av den narkotika som når Sveriges gränser. Detta gjordes t ex i en äldre utredning om tullens verksamhet (SOU 1998:18), men samma antagande görs även av en tulltjänsteman som uttalar sig i media om kat-beslag under 2010 (DN 2010-03-07).

Eftersom det inte finns några mera systematiska genomgångar av hur beslagsprocenten ser ut för olika drogtyper eller hur den förändrats över tid så tas här inga särskilda hänsyn till detta i analyserna¹⁶. Om rättsväsendets effektivitetsgrad överhuvudtaget förändrats förefaller det dock mest troligt att

¹⁶ Van Duyne och Levi (2005) konstaterar att antagandet om "den gyllene tioprocentregeln" är vanligt förekommande men saknar säkrare empiriskt stöd. De påpekar att denna generella uppskattning kan spåras ända tillbaka till 1930-talet.

denna förbättrats, inte minst med tanke på polisens ökade resurser riktade mot narkotikabekämpningen.

Efterfrågeförändringar

Åtminstone teoretiskt skulle man kunna tänka sig att marknaden sänker priserna som en reaktion på en minskande efterfrågan. I föregående kapitel redovisades uppenbara prisfall för hasch, amfetamin, kokain och heroin, särskilt under 1990-talet. Enligt tillgängliga undersökningar ökade såväl den mera sporadiska narkotikaanvändningen som det mera allvarliga missbruket under denna period (CAN 2009). Åtminstone i dessa fall förklaras således inte prisminskningarna av en minskad efterfrågan.

Dessvärre saknas mera ingående kunskaper om konsumtionsmönstrens utveckling. Det är helt enkelt inte kartlagt hur många som använder olika droger, eller hur ofta eller hur mycket de använder, samt hur detta förändrats över tid. Därmed är det i princip omöjligt att mera exakt beräkna vilka volymer som förbrukas. Således kan inga mera detaljerade hänsyn tas till efterfrågesidans eventuella samspel respektive påverkan på narkotikapriserna över tid.

Tillgänglighetsutvecklingen

I detta kapitel görs en analys av tillgänglighetsutvecklingen för de narkotikasorter som CAN prisbevakar. Materialet som ligger till grund för analysen är förutom gatuprisuppgifterna inte minst information om rättsväsendets narkotikabeslag. Denna källa beskrevs i metodkapitlet och berördes även i det föregående kapitlet. Där nämndes även andra faktorer som kan ha betydelse när man vill analysera tillgänglighetsutvecklingen och i den mån sådan information existerar inkluderas även dessa uppgifter i de följande analyserna.

Tidigare i denna rapport gjordes antagandet att om många rapportörer lämnar prisinformation för en drog så är det en vanligare narkotikasort jämfört med dem för vilka färre informanter kan ange pris. I tabell G jämförs antalet prisrapporteringar med antalet beslag gjorda av rättsväsendet. För att undvika att tillfälliga slumpvariationer ges alltför stor betydelse vid denna punktvisa jämförelse presenteras beslagen med treårsmedelvärden.

Tabell G. Förekomst av olika narkotiska preparat mätt genom antalet prisrapporteringar (2009), antalet beslag av rättsväsendet inklusive tullens andel av beslagsmängderna (treårsmedelvärde 2007–2009) samt antalet lagföringar^{a)} (2006).

	Antal pris-rapporter	Antal beslag			Tullbeslags-andel (mängd)	Antal lagföringar
		Polis	Tull	Totalt		
Amfetamin	42	6 262	133	6 395	44	8 524
Hasch	42	7 351	730	8 081	58	9 402 ^{b)}
Marijuana	40	2 177	794	2 971	23	.. ^{b)}
Kokain	36	684	94	777	57	1 242
Heroin ^{c)}	29	725	19	744	53	1 173
Ecstasy	22	164	16	180	48	554
GHB	11	181	3	184	11	200
LSD	8	50	5	55	68	22
Kat	3	214	218	432	84	199

a) Endast domar och godkända strafförelägganden men ej åtalsunderlåtelse.

b) Brå redovisar hasch och marijuana sammanslaget som cannabis.

c) För heroin gäller att prisangivelserna för vitt respektive brunt heroin vägts samman i och med att beslags- och lagföringsstatistiken inte särskiljer sorterna.

Om man rangordnar antalet prisuppgifter mot antalet beslag visar det sig att överensstämmelsen dem emellan är mycket god¹⁷, vilket stärker antagandet att antalet prisrapporter speglar narkotikasorternas vanlighet i landet. Jämför man i sin tur antalet prisangivelser med antalet lagföringar för olika preparat är överensstämmelsen även där mycket god¹⁸, trots att Brå (2007a) inte särredovisar hasch och marijuana utan endast publicerar siffror för cannabis sammanslaget.

En preparatgrupp som förekommer ofta i beslags- och lagföringsstatistiken är narkotikaklassade läkemedel, vilka ligger på andra respektive tredje plats sett till antalsförekomst. Huvudsakligen rör det sig om olika bensodiazepiner men även vissa smärtstillande preparat. Att priser inte insamlas för dessa vanligt förekommande droger beror på att gruppen innehåller alltför många disparata preparattyper och dosstorlekar för att det ska vara möjligt att samla in denna information på ett enkelt och enhetligt sätt.

Man kan tala om åtminstone två typer av tillgänglighet, ekonomisk och fysisk. Den svenska alkoholpolitiken avser exempelvis att dämpa alkoholkonsumtionen bl a genom att hålla priserna på hög nivå. Detta sker med hjälp av särskilda alkoholskatter som syftar till att dämpa efterfrågan. Alkoholtillgängligheten begränsas också genom restriktioner av den fysiska tillgången, genom att antalet försäljningsställen regleras, liksom deras utformning och öppettider. Även i det följande görs åtskillnad mellan ekonomisk respektive fysisk tillgänglighet.

I tabellerna 22–30 redovisas utvecklingen av rättsväsendets beslag i såväl antal som i mängder för de droger som CAN prisbevakar. I tabellerna redovisas också en indexerad utveckling för priser och beslag. Indexeringarna gör det möjligt att parallellt följa och jämföra utvecklingen över tid för de båda indikatorerna. Ibland förekommer att exceptionellt stora beslag görs enstaka år. Om beslagsmängden för ett år överstiger den från föregående år med fyra gånger eller mer tas inte detta års värde med i indexredovisningen och det blir då ett uppehåll i kurvan. Priserna är som tidigare medianvärden justerade efter konsumentprisindex. Den indexerade pris- och beslagsutvecklingen redovisas även i diagrammen 9 och 11.

Hasch

Enligt UNODC (2009) kan beslag och priser tillsammans ge indikationer på marknadsförändringar och som exempel anføres att mera långsiktigt fallande priser kombinerat med ökande beslag tyder på att det skett en tillgångsökning.

¹⁷ Spearmans rangkorrelation ger ett signifikant värde om 0,88**.

¹⁸ Spearmans rangkorrelation ger ett signifikant värde om 0,97**.

För svensk del framgår av diagram 9 att utvecklingen för hasch ser ut ungefär så: priserna sjönk i grova drag med närmare 30 procent 1991–2009 medan beslagen ökade med 50 procent (för hasch respektive marijuana gäller att beslagsstatistik endast finns att tillgå sedan 1991). De senaste tre åren har beslagen uppgått till runt 1,3 ton årligen medan grampriset legat omkring 80 kronor. Historiskt är detta alltså en omfattande beslagsmängd och en stabilt låg prisbild. Enligt det inledande resonemanget innebär detta med andra ord att tillgängligheten ökat.

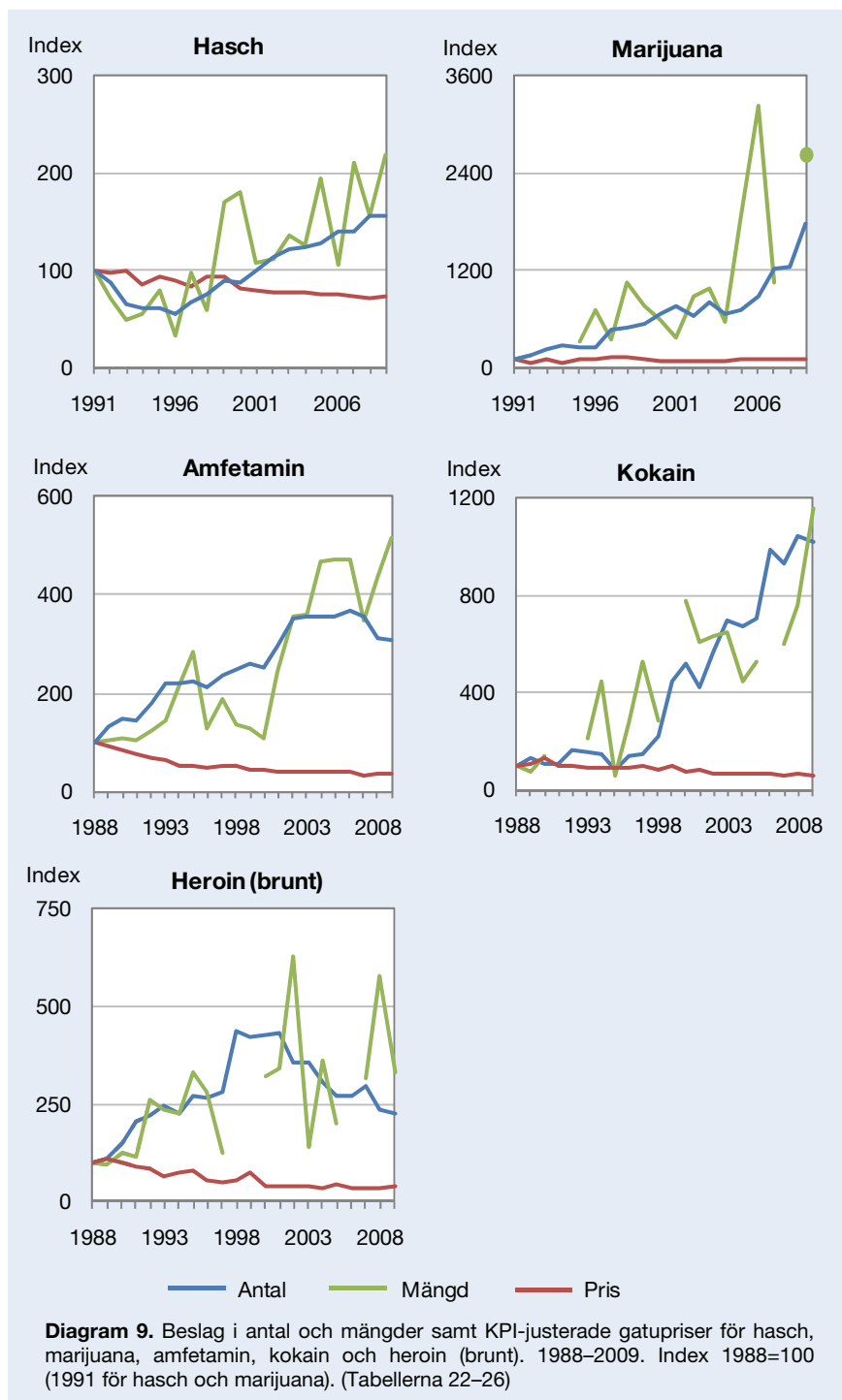
Hur själva konsumtionen utvecklats är dessvärre sämre belyst. Sedan 2004 har ca 2 procent av befolkningen 16–84 år via brevenkäter uppgett att de använt cannabis senaste året. Perioden 1988–2000 svarade 1 procent av befolkningen 16–75 år i besöksintervjuer att de använt någon sorts narkotika under senaste 12 månaderna. Frågemetoderna liksom målgrupperna skiljer sig alltså åt, varför det är svårt att dra säkra slutsatser om konsumtionsutvecklingen. Tillgänglig information pekar dock på att cannabis används mer utbrett idag än vid 1990-talets början. Till detta kan läggas att gruppen ”tunga missbrukare”, som oftast missas i frågeundersökningar men kan antas stå för en icke oväsentlig del av cannabisförbrukningen, är större idag än vid 1990-talets början (CAN 2009).

Detta innebär i sin tur att prisfallet inte kan förklaras av minskande efterfrågan. Att förändringar i renheten förklarar en prisminskning verkar knappast heller vara fallet. Enligt en EU-rapport har halterna på det i Europa (och Sverige) dominerande marockanska haschet alltid uppvisat variationer men det går inte att utläsa någon särskild trend vad gäller THC-halternas förändring över tid (EMCDDA 2005).

En samlad bedömning är således att hasch blivit mera tillgängligt i Sverige jämfört med 1990-talets början, och inte enbart i termer av en prisminskning utan även sett till det fysiska utbudet. Det finns helt enkelt mera hasch i omlopp idag jämfört med tidigare och de källor som mera direkt speglar konsumtion pekar också på att förbrukningen torde ha ökat. I ett kortare tidsperspektiv är det dock svårare att se några avgörande förändringar.

Marijuana

Även för marijuana gäller att beslagen ökat, men i detta fall har det sedan 1991 skett mer än en tiodubbling av såväl antalen som mängderna (år 2008 var mängden exceptionellt stor – ca 450 kg – och redovisas därför inte i indexeringen). Jämfört med hasch är denna utveckling betydligt brantare, vilket delvis förklaras av den förhållandevis låga startnivån. Prisbilden har dock inte förändrats särskilt mycket utan har i grova drag varit av ungefär samma storleksordning under hela perioden.

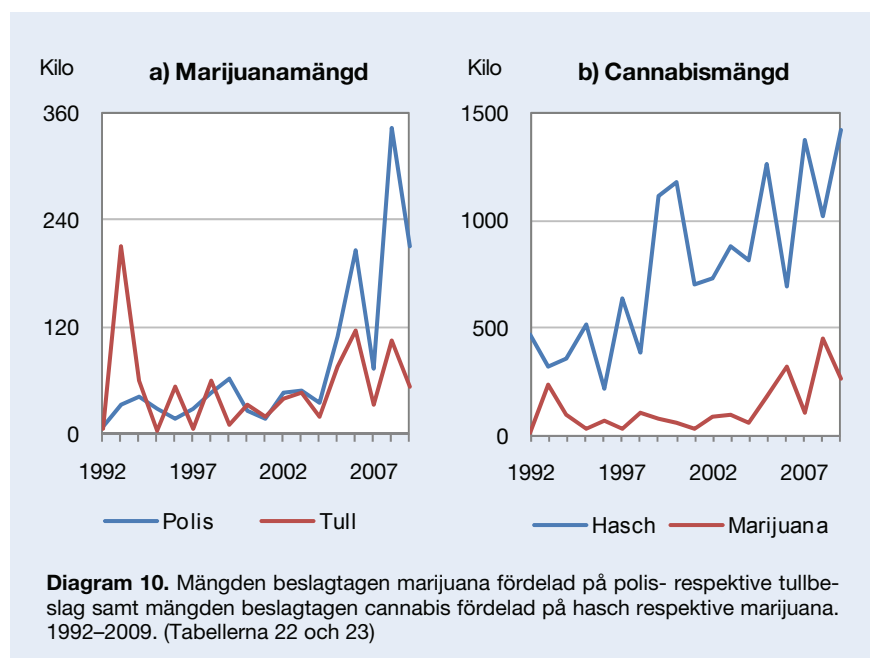

Utifrån ovanstående är den tolkning som ligger närmast till hands att marijuanautbudet har ökat sedan 1990-talets början. Ytterligare ett faktum som stöder detta är att alltför många Länspolismyndigheter runt om i landet numera anger gatupriser för marijuana. År 2009 gjorde i stort sett samtliga myndigheter det medan endast var tionde gjorde så tjugo år tidigare (diagram 2 samt tabell 2). Vidare är den rapporterade prisbilden mindre fluktuerande nu än under 1990-talet, något som pekar på att en mera stabil marknad etablerats.

Att priserna inte minskat, och jämfört med 2000-talets första hälft tvärtom ökat med 15 procent, skulle kunna bero på att marijuana spridits även till län där droger normalt är dyrare. Enligt tidigare analyser är dock detta inte fallet, snarare kan det vara en efterfrågeökning som hållit priserna uppe när utbudet ökat: av föregående avsnitt framkom att cannabiskonsumtionen enligt frågeundersökningar tyckas vara relativt hög idag.

Det bör poängteras att en av anledningarna till att mängden beslagtagna marijuana ökat beror på att polisen under senare år beslagtagit osedvanligt mycket inhemskt odlad marijuana i samband med att ett flertal mera storskaliga inomhusodlingar upptäckts i framförallt Sydsverige. Då överdrivs mängderna jämfört med insmugglad marijuana eftersom även blad, stjälkar och stammar räknas vid sådana beslag.

Mängden beslagtagna marijuana av tull respektive polis framgår av diagram 10a. Tidigare stod respektive myndighet för ungefär hälften vardera,

men detta har alltså förändrats under senare år då polisens volymer ökat kraftigt. Samtidigt har även de mängder tullen tar ökat i omfattning och den narkotikasort som normalt beslagtogs allra oftast av tullen under 2009 var just marijuana (därefter kom hasch respektive läkemedel). Marijuanasmugglingen till Sverige har därmed inte upphört men väl kompletterats av inhemsk produktion.

Relationen mellan beslaget hasch och marijuana visar att den senare cannabisformen blivit relativt sett vanligare. Under 1990-talets första hälft var 90 procent av mängden beslaget cannabis i form av hasch medan motsvarande siffra för 2005–2009 var ca 75 procent (se även diagram 10b). Återigen bör det dock påpekas att mängden marijuana överdrivs i viss mån, av ovan anförda skäl.

Amfetamin

Amfetamin är näst efter cannabis den vanligaste narkotikasorten i Sverige, både bland ”tunga missbrukare”¹⁹ och övriga som använder mindre regelbundet eller bara prövat narkotika i mindre omfattning. Det har alltsedan 1988 varit lika vanligt att hasch- respektive amfetaminpriser rapporterats och även beslagen och lagföringarna har varit nästan lika omfattande över tid som för cannabis.

Riktningarna för pris- och beslagsutvecklingen är också desamma som för cannabis, men desto starkare: sedan 1988 har beslagen i grova drag fyrdubbplats medan priserna fallit med drygt 60 procent.

Bedömningen av amfetamintillgängligheten blir densamma som den för hasch: inte bara den ekonomiska tillgängligheten har ökat sedan slutet av 1980-talet utan även själva utbudet. Av de droger för vilka det bedöms ha inträffat en tillgänglighetsökning så hör amfetamin till de preparat där denna är som tydligast.

Kokain

Av de centralstimulerande drogerna är kokain uppenbart mindre ofta förekommande i Sverige än vad amfetamin är. Detta framgår av såväl beslags- som lagföringsuppgifterna. Det är även något färre som anger pris på kokain jämfört med amfetamin (36 respektive 42 rapporteringar under 2009 enligt tabell G).

¹⁹ Denna definition har tidigare använts i kartläggningar av det tunga missbruket och innefattar personer som injicerat narkotika under de senaste 12 månaderna (oavsett frekvens) eller använt narkotika dagligen/så gott som dagligen de senaste 4 veckorna (Olsson et al 2001).

Samtidigt är det tydligt att kokain blivit allt vanligare. Under 1990-talets början var det exempelvis endast en fjärdedel av rapportörerna som uppgav kokainpriser medan närmare 90 procent gör så idag. Även antalet lagföringar har ökat kraftigt, liksom beslagen. Såväl beslagsantalen som de beslagtagna mängderna har tiofaldigats under en tjugoårsperiod (fyra tillfälligt stora beslagsåtgångar har exkluderats från redovisningen i diagram 9).

Även om amfetamin fortfarande är långt vanligare förekommande har kokain alltså blivit relativt sett vanligare. Exempelvis gällde 1 procent av alla lagföringar kokain under 1995 medan andelen hade ökat till 5 procent 2006. Några säkra data som speglar konsumtionen finns dessvärre inte. En analys av tillgängliga data pekar dock på en liten uppgång av kokainerfarenheten som den återspeglats i olika frågeundersökningar (CAN 2008).

Att kokainutbudet ökat tycks emellertid stå klart, och detta gäller inte minst sett till den ekonomiska tillgängligheten: Sedan 1988 har priserna sjunkit med ca 40 procent. Som framgick av det föregående kapitlet är detta i linje med utvecklingen på världsmarknaden; de svenska prisfallen är sannolikt i mångt och mycket ett resultat av sjunkande världsmarknadspriser. Men även det fysiska utbudet av kokain bedöms ha ökat i och med att beslag och domar ökat, och detta kraftigare än för många andra droger.

Heroin

Liksom för kokain finns uppgifter om heroinpriser för världsmarknaden och prisnedgångarna om 60 procent i Sverige sedan 1980-talets slut skedde som i kokainexemplet parallellt med sjunkande priser på världsmarknaden. Prisfallet inträffade huvudsakligen under 1990-talet.

Med beslagen är det så att de till antalet nådde en topp runt millennieskiftet och därefter har minskat. År 2009 var de endast drygt dubbelt så många jämfört med slutet av 1980-talet. De beslagtagna mängderna är dock fortfarande åtminstone tre gånger så stora som för tjugo år sedan och visar inga uppenbara nedgångstendenser. I grova drag har pris- och beslagsbilden sammantaget varit någorlunda oförändrad under 2000-talet. Även kriminalstatistiken indikerade en ökande problematik under 1990-talet, med en topp runt millennieskiftet men därefter en mindre nedgång fram till 2006.

Till skillnad från exempelvis kokain används heroin främst av en mera begränsad grupp med mera uttalade problem. Enligt olika kartläggningar ökade antalet ”tunga missbrukare”, bl a heroinmissbrukare, mellan 1992 och 1998. Därefter är bilden mera oklar men en bedömning är att antalet tunga missbrukare kan vara av en likartad storleksordning idag som den var 1998 (CAN 2009). Gruppen med opiatmissbruk torde dock kunna ha minskat i antal till

följd att flera av dessa idag är föremål för substitutionsbehandling, jämfört med läget för tio år sedan.

Sammantaget är alltså herointillgängligheten mera svårbedömd jämfört med andra droger. En samlad bedömning utifrån tillgängliga indikatorer är att den ökade under 1990-talet men har varit förhållandevis oförändrad under 2000-talet, samtidigt som dagens prisnivåer ligger 60 procent lägre jämfört med 20 år tidigare.

Det bör poängteras att brunt heroin är vanligare i Sverige jämfört med vitt heroin, att döma av antalet prisrapporter men även av annan mera anekdotisk information (vare sig beslags- eller lagföringsstatistiken särskiljer sorterna). Att herointillgängligheten varit relativt oförändrad under 2000-talet gäller bara brunt heroin; en analys av gatuprisrapporteringen pekar på ett minskat utbud av vitt heroin under perioden.

Ecstasy

Sedan år 2000 prisbevakas även ecstasy, LSD, kat och GHB (diagram 11 och tabellerna 27–30). I jämförelse med de narkotikasorter som redovisats ovan är dessa fyra droger uppenbart mindre vanliga enligt såväl kriminalstatistiken som antalet prisrapporteringar och narkotikabeslag. Att tidsperioden är kortare kombinerat med att drogerna är mera sällsynta gör tillgänglighetsbedömningarna mera osäkra, med visst undantag för ecstasys. Ytterligare ett gemensamt problem för bedömningen av dessa fyra droger är att konsumtionen är än mindre väl belyst jämfört med tidigare presenterade droger.

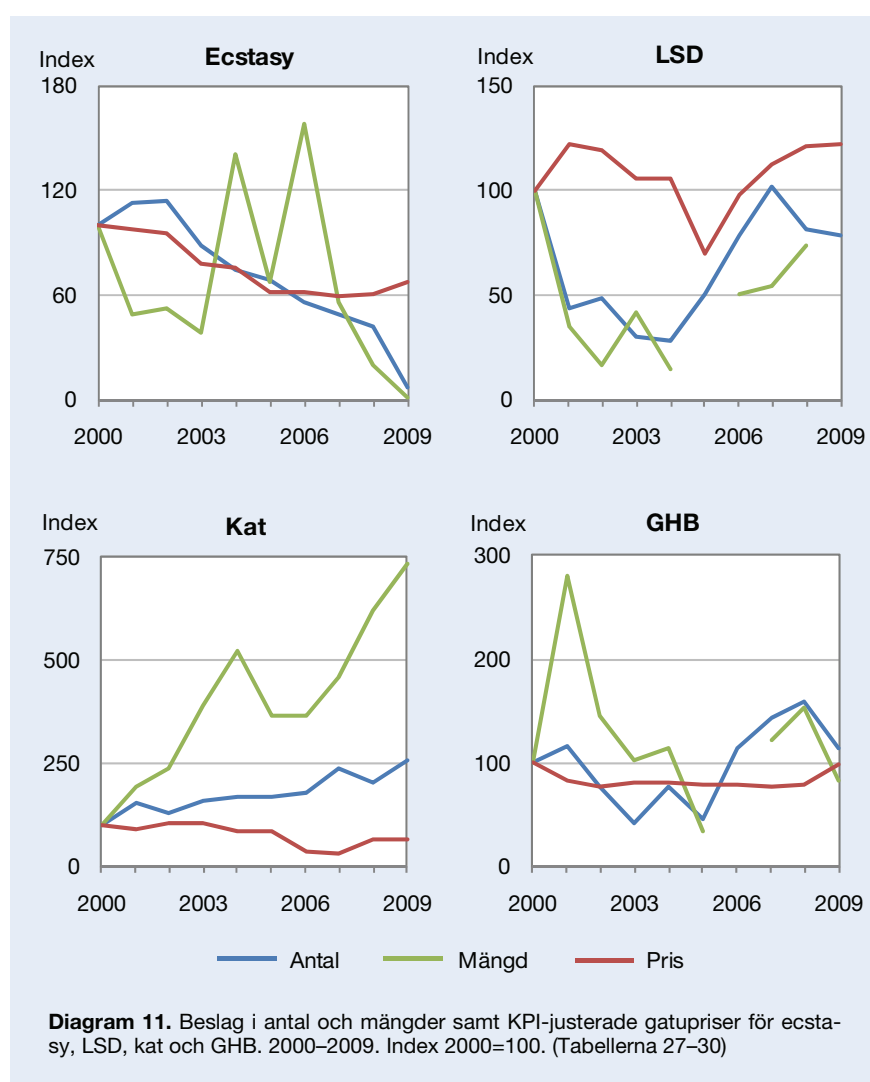
Till och med 2005 kunde i stort sett samtliga rapportörer ange ecstasypri-
s, men 2009 hade andelen som kunde detta sjunkit till endast hälften. Beslags-
antalen har sjunkit hela 2000-talet medan beslagsmängderna började minska
kraftigt efter 2006. Ser man till lagföringarna uppnåddes en topp 2003 men
2006 hade de minskat med 60 procent.

Mellan 1994–2006 ställdes frågor om ecstasyerfarenheter till mönstrande 18-
åriga män och sedan 2004 till gymnasieelever i årskurs 2. Det är överhuvud-
taget få av ungdomarna som uppger sådan konsumtion men det tycks som om
ecstasyerfarenheterna nådde en topp runt millennieskiftet och att de därefter
klingat av.

Tillgängliga källor indikerar således att ecstasytillgängligheten minskat under
2000-talet och att denna minskning inleddes tämligen direkt efter millennie-
skiftet. Fram till 2005 sjönk priserna med ca 40 procent. Men därefter har de
 varit oförändrade, 2009 års genomsnittspris var tomt 11 procent högre jämfört
 med året innan. Fortfarande är ecstasys billigare än för tio år sedan, och där-
 med ekonomiskt mera tillgängligt. Samtidigt torde det vara så att drogen nu-

mer är mera sällsynt och att det krävs desto större ansträngningar för att komma över den.

Den samlade bedömningen blir således att totalt sett har en minskning av utbudet och tillgängligheten inträffat, vilket stöds av att färre ungdomar säger sig ha prövat ecstasy. Möjligen kan nya syntetiska droger, vissa av dem ännu ej narkotikaklassade, ha övertagit rollen som ecstasy tidigare hade.

LSD

Jämfört med år 2000 är LSD-priserna något högre 2009. Under samma period har antalet prisrapporteringar minskat med hälften och 2009 lämnade knappt 20 procent av rapportörerna prisinformation. Antalet beslag fluktuerar runt 40 per år och även antalet beslagtagna doser varierar. Möjligen kan man säga att en svacka rådde i beslagen i mitten av perioden men att de åter är av samma storleksordning 2009. Antalsmässigt gjordes dessutom periodens största beslag under 2009 då totalt över 5 000 tripper togs i beslag. Samtidigt var antalet lagföringar detta år (22 stycken) färre än på länge. Variationerna i statistiken illustrerar att LSD är en sällsynt drog i Sverige, vilket i sin tur gör det svårt att tolka utvecklingen. Att döma av prisrapporteringarna verkar LSD huvudsakligen förekomma i Stockholm och Uppsala.

Av tillgängliga konsumtionsvaneundersökningar bland ungdomar (mönstrings- och skolundersökningarna) tycks LSD-erfarenheterna varit som störst runt millennieskiftet. Samtidigt är det få respondenter som uppgett sådana erfarenheter överhuvudtaget. Den samlade slutsatsen beträffande LSD-förekomsten i Sverige är att den länge varit låg, men att tillgängligheten i landet ändå tycks ha minskat ytterligare något under 2000-talet, den stora beslagsmängden 2009 till trots.

Kat

Av alla narkotikasorter CAN prisbevakar är kat den drog för vilken minst antal prisobservationer lämnas in. Samtidigt är rättsväsendets beslag fler till antalet än det sammanlagda antalet för ecstasy, GHB och LSD perioden 2007–2009 enligt tabell G. Antalet lagföringar för katbrott har årligen legat runt 200 åren 2000–2006. Detta är av ungefär samma storleksordning som för GHB och fler än för LSD.

Alltsedan 2000 har prisangivelserna varit få för kat, men i genomsnitt var de fler första halvan jämfört med andra halvan av 2000-talet. Möjligen kan priserna tolkas som fallande, trots det ringa antalet informationer. Beslagen har i sin tur uppenbart ökat. I det tidigare har sjunkande priser och ökande beslag bedömts indikera tillgänglighetsökningar. Även om observationerna är relativt få, och bilden därmed mera osäker, finns det alltså tecken som pekar på att kat kan ha blivit något mera förekommande i Sverige under 2000-talet. Data som belyser konsumtionsmönstrens utveckling saknas dessvärre helt.

GHB

Prisrapporteringsförmågan för GHB har under 2000-talet minskat ungefär som för LSD. Runt en fjärdedel av Länspolismyndigheterna rapporterade

GHB-priser 2009 jämfört med över hälften 2000. Prisbilden har å andra sidan varit mer eller mindre oförändrad under perioden²⁰. Beslagsantal och beslagtagna mängder måste tolkas som stabila, även om fluktuationer förekommer eftersom det handlar om en så pass sällsynt drog att slumpvariationer kan få stor inverkan.

Värt att notera beträffande beslagen är att det i stort sett bara är polisen som gör sådana. Alltsedan drogen narkotikaklassades år 2000 har tullen endast gjort 1 procent av alla GHB-beslag, räknat såväl i antal som i liter. Detta indikerar att GHB åtminstone delvis framställs inom landets gränser, till skillnad från exempelvis heroin och kokain.

Det är svårt att bedöma tillgänglighetsutvecklingen av denna sällsynta drog men om någon konklusion ska göras är det att GHB möjligen blivit mindre vanligt förekommande under 2000-talet i Sverige. Som framgick i kapitlet där priserna redovisades var det huvudsakligen tre län som redovisade GHB-priser: Västra Götaland, Uppsala och Västernorrland. Förekomsten av drogen verkar alltså vara begränsad till ett mindre antal regioner.

²⁰ Som framgår av tabell 10 har rapporteringsenheten ändrats flera gånger under perioden vilket gör denna statistik något osäker.

Referenser

Brå (2007a). Narkotikastatistik 2006. Rapport 2007:24. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brå (2007b). Narkotikadistributörer. Rapport 2007:7. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brå (2005). Narkotikabrottslighetens organisationsmönster. Rapport 2005:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

CAN (2009). Drogutvecklingen i Sverige 2009. Rapportserie nr 117. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

CAN (2008). Kokain – ett uppmärksammat problem. Rapportserie nr 109. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Dagens nyheter 2010-03-07, Gert Svensson, ”Droppengar från Sverige går till terror”.

Davidsson L, Narkotikaroteln, Rikskriminalen. Telefonsamtal 2004-02-06.

ECNN (2009). Årsrapport 2009. Situationen på narkotikaområdet i Europa. Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapens officiella publikationer.

EMCDDA (2005). An overview of cannabis potency in Europe. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Insights no 6. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.

Guttormsson U (2004). Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003. Rapportserie nr 80. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Konsumentprisindex (1980=100), fastställda tal. www.scb.se. Stockholm: Statistiska centralbyrån.

Lenke L (1979). Narkotikamarknad och förmögenhetsbrott. Stockholm: Stockholms kommunstyrelse.

Mietala J red. (2010). CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2009. Rapportserie nr 120. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Olsson B, Adamsson Wahren C och Byqvist S (2001). Det tunga narkotikamissbrukets omfattning i Sverige 1998. MAX-projektet, delrapport 3. Rapportserie nr 61. Stockholm: Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Rikskriminalpolisen och Tullverket (2010). Lägesbild – Drogssituationen i Sverige 2008–2009. Under arbete. Stockholm: Rikskriminalpolisen och Tullverket.

Rikskriminalpolisen och Tullverket (2002). Effektivare arbete mot narkotika – vilka vägar leder till framgång? Rapport 2002:15 RKP KUT. Stockholm: Rikskriminalpolisen och Tullverket.

SOU 1998:18 (1998). En gräns – en myndighet? Stockholm: Finansdepartementet, Fritzes.

Tops D och Silow M (1997). En ny generation heroinmissbrukare i Malmö. ("Det finns inget rökheroin") – en beskrivning av unga heroinister med svensk och utländsk bakgrund. Lund: Meddelanden från Socialhögskolan, Lunds universitet.

UNODC (2009). World Drug Report 2009. Vienna: United Nations Office On Drugs and Crime.

Bilaga 1: Rapportörer

Kontaktpersoner på Länspolismyndigheterna 2009 (första/andra halvåret):

Stockholm	Jonas Wendel
Uppsala	Kenneth Olsson
Södermanland	Thomas Karlsson
Östergötland	Magnus Skoglund
Jönköping	Lennart Gustafsson / Mårten Wohlin
Kronoberg	Svante Petersson
Kalmar	Ingrid Landegren
Gotland	Erik Guteson
Blekinge	Hans-Göran Andersson
Skåne	Sven Delin
Halland	Göran Stigsson
V Götaland	Håkan Börjesson
Värmland	Lennart Frykstedt / Lars Odenbrand
Örebro	Daniel Hallberg / Andreas Börjesson
Västmanland	Per-Erik Lundberg
Dalarna	Leif Nykvist
Gävleborg	Tommy Gustafsson
Västernorrland	Ulf Holgerson
Jämtland	Kjell Wedin
Västerbotten	Per Emanuelsson
Norrbottn	Åsa Dahlberg

Bilaga 2: Tabeller

I tabellbilagan kan följande beteckningar förekomma:

- 0 betyder mindre än 0,5% när det rör sig om procentvärden.
- betyder att ingen angett detta svar, det vill säga frekvensen är 0.
- .. betyder att uppgiften existerar men ansetts för osäker att återge.
- . betyder att ingen uppgift finns att tillgå, till exempel för att frågan inte är ställd detta år eller för att frågan haft en helt annan formulering.

Tabell 1. Gatuprisutvecklingen för **hasch** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	13	62	30 – 125	91	100	170
1989	42	33	79	50 – 100	84	85	136
1990	40	34	85	55 – 110	86	88	127
1991	35	33	94	45 – 110	84	85	112
1992	39	36	92	50 – 100	83	85	110
1993	41	35	85	60 – 175	89	90	111
1994	36	30	83	50 – 150	86	80	97
1995	39	29	74	60 – 150	88	90	106
1996	35	28	80	50 – 125	87	85	100
1997	30	21	70	50 – 150	86	80	93
1998	35	22	63	55 – 100	86	90	105
1999	32	23	72	60 – 150	95	90	105
2000	21	21	100	60 – 100	85	80	92
2001	42	39	93	60 – 100	84	80	90
2002	39	37	95	65 – 100	83	80	88
2003	42	41	98	65 – 100	84	80	86
2004	42	41	98	70 – 110	84	80	86
2005	42	41	98	60 – 100	83	80	86
2006	42	40	95	60 – 150	84	80	85
2007	40	40	100	60 – 100	81	80	82
2008	42	41	98	60 – 100	84	80	80
2009	42	42	100	70 – 110	87	82	82

Tabell 2. Gatuprisutvecklingen för **marijuana** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	2	10	90 – 100	95	95	161
1989	42	5	12	40 – 100	62	50	80
1990	40	5	13	50 – 100	77	85	123
1991	35	5	14	45 – 80	63	65	86
1992	39	6	15	40 – 80	53	45	58
1993	41	2	5	40 – 100	70	70	86
1994	36	4	11	40 – 50	46	48	58
1995	39	8	21	50 – 100	81	85	100
1996	35	8	23	50 – 100	79	80	94
1997	30	4	13	80 – 100	91	92	107
1998	35	6	17	75 – 100	96	100	117
1999	32	7	22	60 – 100	86	85	99
2000	21	10	48	30 – 120	70	68	78
2001	42	26	62	30 – 100	69	70	79
2002	39	24	62	30 – 100	65	70	77
2003	42	30	71	30 – 150	76	70	76
2004	42	33	79	50 – 150	77	70	75
2005	42	33	79	40 – 100	78	80	86
2006	42	28	67	50 – 100	77	80	85
2007	40	29	73	50 – 150	84	80	82
2008	42	35	83	48 – 150	91	90	90
2009	42	40	95	60 – 150	97	100	100

Tabell 3. Gatuprisutvecklingen för **amfetamin** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	13	62	250 – 525	413	400	679
1989	42	33	79	200 – 1 000	444	400	638
1990	40	31	78	250 – 800	419	400	577
1991	35	32	91	100 – 700	402	400	528
1992	39	33	85	160 – 600	366	350	452
1993	41	34	83	155 – 550	373	362	447
1994	36	22	61	100 – 550	314	300	362
1995	39	27	69	180 – 500	305	300	353
1996	35	26	74	100 – 500	294	275	322
1997	30	24	80	135 – 450	309	300	350
1998	35	23	66	190 – 375	283	300	350
1999	32	21	66	175 – 500	297	260	302
2000	21	21	100	100 – 450	266	250	288
2001	42	41	98	100 – 500	265	250	281
2002	39	37	95	100 – 500	268	250	275
2003	42	41	98	150 – 500	271	250	270
2004	42	41	98	150 – 500	262	250	269
2005	42	41	98	150 – 400	242	250	267
2006	42	39	93	125 – 400	240	250	264
2007	40	40	100	125 – 400	234	225	232
2008	42	41	98	120 – 400	254	250	249
2009	42	42	100	140 – 400	263	250	250

Tabell 4. Gatuprisutvecklingen för **kokain** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	5	24	250 – 1 250	820	800	1 358
1989	42	10	24	500 – 2 000	1 010	900	1 435
1990	40	11	28	600 – 1 500	1 114	1 200	1 732
1991	35	7	20	900 – 1 500	1 143	1 000	1 320
1992	39	11	28	800 – 1 150	959	1 000	1 291
1993	41	15	37	500 – 1 500	983	1 000	1 234
1994	36	9	25	800 – 1 200	961	1 000	1 207
1995	39	13	33	700 – 1 500	973	1 000	1 177
1996	35	11	31	250 – 1 500	995	1 000	1 172
1997	30	6	20	900 – 1 500	1 133	1 100	1 283
1998	35	8	23	700 – 1 500	1 000	950	1 109
1999	32	4	13	1 000 – 1 250	1 112	1 100	1 279
2000	21	10	48	600 – 1 000	860	900	1 036
2001	42	22	52	700 – 1 200	914	1 000	1 123
2002	39	23	59	700 – 1 200	870	800	880
2003	42	26	62	600 – 1 100	842	800	863
2004	42	26	62	600 – 1 000	856	800	860
2005	42	29	69	400 – 1 000	824	800	856
2006	42	29	69	600 – 1 200	810	800	845
2007	40	27	68	600 – 1 000	811	800	825
2008	42	33	79	600 – 1 250	882	850	847
2009	42	36	86	625 – 1 200	883	800	800

Tabell 5. Gatuprisutvecklingen för **heroin/vitt heroin** ^{a)} i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	9	43	900 – 2 500	1 689	1 700	2 886
1989	42	17	40	1 000 – 2 800	1 981	2 000	3 190
1990	40	20	50	1 000 – 3 000	2 010	2 000	2 887
1991	35	17	49	250 – 2 500	1 862	2 000	2 641
1992	39	20	51	450 – 3 000	1 782	1 875	2 420
1993	41	22	54	1 000 – 3 000	2 059	2 375	2 930
1994	36	14	39	700 – 5 000	2 289	2 500	3 018
1995	39	13	33	1 200 – 4 500	2 398	2 250	2 649
1996	35	13	37	500 – 2 500	1 605	1 750	2 051
1997	30	6	20	800 – 2 500	1 667	1 600	1 866
1998	35	8	23	500 – 3 000	1 788	1 875	2 189
1999	32	1	3	1 750 – 1 750	1 750	1 750	2 034
2000	21	6	29	1 500 – 3 500	2 267	2 250	2 589
2001	42	10	24	1 100 – 2 500	1 910	2 000	2 246
2002	39	17	44	1 000 – 3 500	1 953	1 600	1 760
2003	42	20	48	800 – 3 000	1 935	2 000	2 157
2004	42	18	43	800 – 3 000	1 789	2 000	2 149
2005	42	20	48	800 – 3 000	1 565	1 350	1 444
2006	42	21	50	800 – 2 500	1 433	1 500	1 585
2007	40	17	43	600 – 2 500	1 400	1 500	1 546
2008	42	10	24	600 – 3 000	2 010	2 000	1 993
2009	42	13	31	900 – 3 000	1 969	2 000	2 000

a) T o m 1990 efterfrågades "heroin" och 1993–1997 efterfrågades "vanligt heroin" medan frågeformuleringen inte är känd 1991–1992.

Tabell 6. Gatuprisutvecklingen för **heroin/brunt heroin** ^{a)} i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per gram. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 1988–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
1988	21	9	43	900 – 2 500	1 689	1 700	2 886
1989	42	17	40	1 000 – 2 800	1 981	2 000	3 190
1990	40	20	50	1 000 – 3 000	2 010	2 000	2 887
1991	35	17	49	250 – 2 500	1 862	2 000	2 641
1992	39	20	51	450 – 3 000	1 782	1 875	2 420
1993	41	19	46	900 – 2 500	1 653	1 500	1 850
1994	36	14	39	800 – 4 500	2 032	1 750	2 113
1995	39	17	44	800 – 4 500	1 997	2 000	2 355
1996	35	17	49	350 – 3 750	1 420	1 350	1 582
1997	30	12	40	300 – 4 800	1 720	1 250	1 457
1998	35	14	40	550 – 4 000	1 521	1 375	1 605
1999	32	6	19	1 000 – 2 500	1 708	1 825	2 121
2000	21	13	62	300 – 3 000	1 331	1 000	1 151
2001	42	28	67	800 – 3 000	1 314	1 000	1 123
2002	39	28	72	600 – 3 500	1 473	1 000	1 100
2003	42	26	62	600 – 2 500	1 310	1 100	1 187
2004	42	23	55	600 – 2 500	1 322	1 000	1 074
2005	42	22	52	700 – 2 500	1 327	1 200	1 284
2006	42	24	57	300 – 2 000	1 021	1 000	1 056
2007	40	19	48	500 – 3 000	1 097	1 000	1 031
2008	42	18	43	500 – 2 500	1 252	1 000	997
2009	42	24	57	500 – 3 000	1 436	1 100	1 100

a) T o m 1990 efterfrågades "heroin" och 1993–1997 efterfrågades "rökheroin" medan frågeformuleringen inte är känd 1991–1992.

Tabell 7. Gatuprisutvecklingen för **ecstasy** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per tablett. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
2000	21	19	90	80 – 250	159	150	173
2001	42	40	95	80 – 200	144	150	168
2002	39	36	92	100 – 200	137	150	165
2003	42	41	98	60 – 200	130	125	135
2004	42	40	95	70 – 200	120	122	131
2005	42	41	98	60 – 150	108	100	107
2006	42	30	71	50 – 150	104	100	106
2007	40	32	80	50 – 200	106	100	103
2008	42	28	67	70 – 150	112	105	105
2009	42	22	55	50 – 200	117	117	117

Tabell 8. Gatuprisutvecklingen för **LSD** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per tripp. (Inkl. antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
2000	21	9	43	50 – 200	103	80	92
2001	42	15	36	50 – 130	87	100	112
2002	39	16	41	50 – 150	96	100	110
2003	42	14	33	50 – 100	80	90	97
2004	42	10	24	50 – 100	85	90	97
2005	42	4	10	50 – 70	60	60	64
2006	42	4	10	70 – 100	85	85	90
2007	40	9	23	70 – 150	104	100	103
2008	42	6	14	100 – 175	121	112	112
2009	42	8	19	90 – 150	118	112	113

Tabell 9. Gatuprisutvecklingen för **kat** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per marduuf ^{a)}. (Inklusive antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
2000	21	4	19	200 – 325	269	275	316
2001	42	7	17	200 – 300	243	250	281
2002	39	6	15	250 – 450	333	300	330
2003	42	5	12	250 – 400	300	300	324
2004	42	5	12	250 – 300	260	250	269
2005	42	1	2	250 – 250	250	250	267
2006	42	5	12	50 – 200	125	100	106
2007	40	7	18	100 – 400	164	100	103
2008	42	3	7	125 – 200	175	200	199
2009	42	3	7	150 – 250	200	200	200

a) "Marduuf fr o m andra halvåret 2009, tidigare "knippe".

Tabell 10. Gatuprisutvecklingen för **GHB** i KPI-justerade medianpriser. Priser i kronor per centiliter ^{a)}. (Inklusive antalet prissvar, prisintervall samt ursprungliga medel- och medianpriser). 2000–2009.

	Antal enkäter	Svar		Prisintervall	Ursprungligt pris		KPI-justerat medianpris
		Antal	(%)		Medel	Median	
2000	21	13	62	20 – 50	36	35	40
2001	42	18	43	25 – 50	34	30	34
2002	39	16	41	20 – 50	33	28	31
2003	42	14	33	20 – 50	31	30	32
2004	42	15	36	25 – 50	35	30	32
2005	42	11	26	20 – 50	33	30	32
2006	42	9	21	25 – 50	32	30	32
2007	40	10	25	25 – 150	44	30	31
2008	42	10	24	18 – 100	39	32	32
2009	42	11	26	20 – 50	37	40	40

a) Kronor per: "kapsyl (ca 2 cl)" 2000–2005, "kapsyl (ca 1 cl)" 2006–vinterhalvåret 2007, "kapsyl" vinterhalvåret 2007–andra halvåret 2008, "2 cl" första halvåret 2009 samt "cl" andra halvåret 2009.

Tabell 11. Gatuprisutvecklingen för **hasch** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	2	50	88	149	7	58	100	170	4	80	95	161
1989	7	88	75	120	17	71	90	144	9	90	90	144
1990	6	100	73	105	20	80	90	130	8	89	100	144
1991	4	80	75	99	19	95	80	106	10	100	95	125
1992	8	100	68	87	19	90	80	103	9	90	100	129
1993	7	88	75	93	20	91	88	108	8	73	100	123
1994	7	88	75	91	15	83	75	91	8	80	100	121
1995	7	88	75	88	16	76	75	88	6	60	95	112
1996	7	88	70	82	15	83	75	88	6	67	95	111
1997	5	100	70	82	11	73	85	99	5	50	85	99
1998	4	67	78	90	14	74	95	111	4	40	82	95
1999	6	86	93	108	9	60	75	87	8	80	95	110
2000	6	100	100	115	10	100	80	92	5	100	100	115
2001	10	83	80	90	20	100	80	90	9	90	100	112
2002	10	91	80	88	19	100	80	88	8	89	90	99
2003	12	100	80	86	19	95	80	86	10	100	90	97
2004	12	100	80	86	20	100	80	86	9	90	90	97
2005	12	100	80	86	20	100	80	86	9	90	90	96
2006	10	91	80	85	20	100	80	85	10	100	90	95
2007	12	100	80	82	20	100	80	82	8	100	90	93
2008	11	92	80	80	20	100	80	80	10	100	90	90
2009	12	100	85	85	20	100	80	80	10	100	100	100

Tabell 12. Gatuprisutvecklingen för **marijuana** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	0	–	–	–	1	8	100	170	1	20	90	153
1989	0	–	–	–	3	13	70	112	2	20	50	80
1990	0	–	–	–	1	4	100	144	4	44	68	97
1991	0	–	–	–	4	20	68	89	1	10	45	59
1992	0	–	–	–	6	29	68	87	0	–	–	–
1993	0	–	–	–	2	9	70	86	0	–	–	–
1994	1	13	50	60	3	17	45	54	0	–	–	–
1995	2	25	100	118	6	29	45	53	0	–	–	–
1996	3	38	75	88	5	28	45	53	0	–	–	–
1997	1	20	100	117	1	7	80	93	2	20	93	108
1998	2	33	100	117	3	16	100	117	1	10	75	88
1999	3	43	100	116	2	13	80	93	2	20	83	96
2000	5	83	65	75	4	40	65	75	1	20	120	138
2001	10	83	55	62	11	55	70	79	5	50	100	112
2002	10	91	55	60	12	63	70	77	2	22	80	88
2003	12	100	60	65	14	70	75	81	4	40	125	135
2004	12	100	55	59	16	80	80	86	5	50	100	107
2005	12	100	65	70	15	75	80	86	6	60	80	86
2006	9	82	70	74	15	75	80	85	4	40	100	106
2007	10	83	80	82	16	80	80	82	3	38	100	103
2008	11	92	80	80	16	80	100	100	8	80	95	95
2009	12	100	100	100	18	90	100	100	10	100	100	100

Tabell 13. Gatuprisutvecklingen för **amfetamin** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	2	50	375	637	8	67	375	637	3	60	500	849
1989	7	88	350	558	17	71	375	598	9	90	600	957
1990	6	100	413	596	18	72	325	469	7	78	600	866
1991	4	80	363	479	18	90	350	462	10	100	525	693
1992	6	75	313	403	20	95	350	452	7	70	500	645
1993	7	88	350	432	19	86	350	432	8	73	450	555
1994	7	88	300	362	12	67	300	362	3	30	450	543
1995	7	88	275	324	14	67	300	353	3	30	388	456
1996	7	88	225	264	14	78	300	352	5	56	375	439
1997	5	100	225	262	12	80	275	321	7	70	400	466
1998	4	67	250	292	14	74	288	336	5	50	350	409
1999	6	86	213	247	9	60	250	291	6	60	388	450
2000	6	100	250	288	10	100	200	230	5	100	300	345
2001	12	100	300	337	20	100	200	225	9	90	350	393
2002	10	91	300	330	19	100	200	220	8	89	350	385
2003	12	100	250	270	19	95	250	270	10	100	300	324
2004	12	100	250	269	20	100	250	269	9	90	300	322
2005	12	100	250	267	20	100	200	214	9	90	300	321
2006	10	91	225	238	19	95	200	211	10	100	300	317
2007	12	100	213	219	20	100	200	206	8	100	288	296
2008	11	92	230	229	20	100	208	207	10	100	325	324
2009	12	100	250	250	20	100	238	238	10	100	350	350

Tabell 14. Gatuprisutvecklingen för **kokain** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	1	25	800	1358	4	33	900	1528	0	–	–	–
1989	5	63	900	1435	5	21	800	1276	0	–	–	–
1990	3	50	800	1155	8	32	1375	1985	0	–	–	–
1991	1	20	900	1188	6	30	1125	1485	0	–	–	–
1992	2	25	900	1162	9	43	1125	1452	0	–	–	–
1993	4	50	1000	1234	11	50	1000	1234	0	–	–	–
1994	3	38	1000	1207	6	33	1000	1207	0	–	–	–
1995	3	38	1000	1177	10	48	1000	1177	0	–	–	–
1996	3	38	1250	1465	8	44	1000	1172	0	–	–	–
1997	2	40	1250	1457	3	20	1200	1399	1	10	1000	1166
1998	2	33	1250	1459	5	26	900	1051	1	10	1000	1167
1999	3	43	1000	1162	1	7	1200	1395	0	–	–	–
2000	5	83	1000	1151	3	30	800	921	2	40	850	978
2001	8	67	1000	1123	12	60	900	1011	2	20	950	1067
2002	8	73	800	880	12	63	950	1045	3	33	800	880
2003	9	75	800	863	13	65	800	863	4	40	800	863
2004	8	67	950	1021	14	70	800	860	4	40	900	967
2005	9	75	800	856	17	85	800	856	3	30	800	856
2006	9	82	800	845	16	80	800	845	4	40	900	951
2007	9	75	900	928	16	80	800	825	2	25	850	876
2008	9	75	900	897	17	85	800	797	7	70	1000	997
2009	10	83	800	800	19	95	800	800	7	70	1000	1000

Tabell 15. Gatuprisutvecklingen för **vitt heroin** ^{a)} i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	1	25	1800	3056	6	50	1600	2716	2	40	1600	2716
1989	4	50	1938	3090	11	46	2250	3589	2	20	2250	3589
1990	5	83	1750	2526	11	44	2000	2887	4	44	2000	2887
1991	4	80	1750	2311	9	45	2000	2641	4	40	2250	2971
1992	6	75	1500	1936	11	52	2000	2582	3	30	2000	2582
1993	6	75	1375	1696	13	59	2500	3084	3	27	2500	3084
1994	5	63	1000	1207	7	39	2500	3018	3	30	4000	4829
1995	2	25	1863	2193	10	48	2500	2943	1	10	4500	5298
1996	2	25	1000	1172	10	56	2500	2930	1	11	750	879
1997	2	40	1000	1166	3	20	2500	2915	1	10	1000	1166
1998	2	33	1250	1459	6	32	2500	2918	0	–	–	–
1999	1	14	1750	2034	0	–	–	–	0	–	–	–
2000	1	17	1600	1841	4	40	2250	2589	1	20	3500	4028
2001	2	17	1600	1797	8	40	2000	2246	0	–	–	–
2002	3	27	1600	1760	12	63	1500	1650	2	22	3500	3849
2003	5	42	1500	1618	14	70	2500	2697	1	10	800	863
2004	2	17	1500	1612	14	70	2000	2149	5	50	1450	1558
2005	2	17	1100	1177	16	80	1350	1444	2	20	2500	2675
2006	2	18	1250	1320	17	85	1200	1268	2	20	2000	2113
2007	3	25	700	722	13	65	1500	1546	1	13	2000	2062
2008	0	–	–	–	7	35	2000	1993	3	30	2000	1993
2009	1	8	900	900	9	45	2000	2000	3	30	3000	3000

a) T o m 1990 efterfrågades "heroin" och 1993–1997 efterfrågades "vanligt heroin" medan frågeformuleringen inte är känd 1991–1992.

Tabell 16. Gatuprisutvecklingen för **brunt heroin** ^{a)} i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per gram. 1988–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
1988	1	25	1800	3056	6	50	1600	2716	2	40	1600	2716
1989	4	50	1938	3090	11	46	2250	3589	2	20	2250	3589
1990	5	83	1750	2526	11	44	2000	2887	4	44	2000	2887
1991	4	80	1750	2311	9	45	2000	2641	4	40	2250	2971
1992	6	75	1500	1936	11	52	2000	2582	3	30	2000	2582
1993	4	50	1075	1326	14	64	2125	2621	1	9	1000	1234
1994	4	50	1125	1358	8	44	2250	2716	2	20	2750	3320
1995	4	50	1150	1354	11	52	2250	2649	2	20	3750	4415
1996	5	63	1200	1406	10	56	2250	2637	2	22	3125	3662
1997	4	80	900	1049	4	27	1500	1749	4	40	1750	2040
1998	5	83	1000	1167	7	37	1500	1751	2	20	3050	3560
1999	3	43	1000	1162	2	13	2250	2615	1	10	2100	2441
2000	3	50	800	921	8	80	950	1093	2	40	2750	3165
2001	8	67	850	955	16	80	1100	1235	4	40	2750	3089
2002	8	73	800	880	15	79	1000	1100	5	56	3000	3299
2003	9	75	700	755	13	65	1500	1618	4	40	1650	1780
2004	8	67	800	860	12	60	1500	1612	3	30	2500	2686
2005	8	67	850	909	10	50	1200	1284	4	40	2500	2675
2006	8	73	1000	1056	12	60	1100	1162	4	40	900	951
2007	8	67	825	851	9	45	1000	1031	2	25	2500	2577
2008	7	58	1000	997	8	40	950	947	3	30	2000	1993
2009	10	83	1000	1000	10	50	1550	1550	4	40	2000	2000

a) T o m 1990 efterfrågades "heroin" och 1993–1997 efterfrågades "rökheroin" medan frågeformuleringen inte är känd 1991–1992.

Tabell 17. Gatuprisutvecklingen för **ecstasy** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per tablett. 2000–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
2000	6	100	135	155	9	90	150	173	4	80	200	230
2001	12	100	123	138	20	100	150	168	8	80	200	225
2002	10	91	100	110	19	100	150	165	7	78	160	176
2003	12	100	120	129	19	95	120	129	10	100	150	162
2004	12	100	100	107	19	95	130	140	9	90	150	161
2005	11	92	100	107	15	75	100	107	9	90	140	150
2006	7	64	100	106	15	75	80	85	8	80	105	111
2007	11	92	100	103	14	70	100	103	7	88	125	129
2008	5	42	113	113	14	70	100	100	9	90	140	140
2009	4	33	110	110	11	55	100	100	7	70	150	150

Tabell 18. Gatuprisutvecklingen för **LSD** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per tripp. 2000–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
2000	3	50	100	115	6	60	78	89	0	–	–	–
2001	6	50	100	112	9	45	50	56	0	0	–	–
2002	5	45	100	110	10	53	100	110	1	11	100	110
2003	6	50	100	108	8	40	60	65	0	–	–	–
2004	4	33	90	97	6	30	85	91	0	–	–	–
2005	0	–	–	–	4	20	60	64	0	–	–	–
2006	1	9	100	106	3	15	70	74	0	–	–	–
2007	2	17	100	103	6	30	100	103	1	13	150	155
2008	0	–	–	–	5	25	100	100	1	10	175	174
2009	1	8	125	125	5	25	100	100	2	20	150	150

Tabell 19. Gatuprisutvecklingen för **kat** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per marduuf^{a)}. 2000–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
2000	1	17	325	374	3	30	250	288	–	–	–	–
2001	3	25	300	337	4	20	225	253	–	–	–	–
2002	2	18	300	330	4	21	350	385	–	–	–	–
2003	2	17	300	324	3	15	250	270	–	–	–	–
2004	2	17	250	269	3	15	250	269	–	–	–	–
2005	0	–	–	–	1	5	250	267	–	–	–	–
2006	2	18	100	106	3	15	175	185	–	–	–	–
2007	4	33	100	103	3	15	200	206	–	–	–	–
2008	0	–	–	–	3	15	200	199	–	–	–	–
2009	0	–	–	–	3	15	200	200	–	–	–	–

a) "Marduuf fr o m andra halvåret 2009, tidigare "knippe".

Tabell 20. Gatuprisutvecklingen för **GHB** i ursprungliga samt KPI-justerade medianpriser, antalet och andelen prissvar fördelat på landsdel. Priser i kronor per centiliter^{a)}. 2000–2009.

	Sydsverige				Mellansverige				Norra Sverige			
	Svar		Medianpris		Svar		Medianpris		Svar		Medianpris	
	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.	Antal	(%)	Urspr.	KPI-just.
2000	4	67	30	35	5	50	35	40	4	80	45	52
2001	5	42	30	34	10	50	30	34	3	30	40	45
2002	7	64	25	27	7	37	25	27	2	22	45	49
2003	7	58	30	32	5	25	30	32	2	20	35	38
2004	7	58	30	32	7	35	30	32	1	10	40	43
2005	5	42	40	43	5	25	30	32	1	10	20	21
2006	1	9	50	53	6	30	30	32	2	20	35	37
2007	1	8	40	41	6	30	30	31	3	38	40	41
2008	3	25	50	50	6	30	25	25	2	20	29	29
2009	4	33	50	50	5	25	30	30	2	20	30	30

a) Kronor per: "kapsyl (ca 2 cl)" 2000–2005, "kapsyl (ca 1 cl)" 2006–vinterhalvåret 2007, "kapsyl" vinterhalvåret 2007–andra halvåret 2008, "2 cl" första halvåret 2009 samt "cl" andra halvåret 2009.

Tabell 21. Gatuprisutvecklingen i USA, Västeuropa och Sverige för heroin samt kokain. Inflationsjusterade medelvärden för Västeuropa ^{a)} och USA i 2007 års penningvärden, KPI-justerade medianvärden i 2007 års penningvärde för Sverige. Index 1990=100. US dollars (USA), euro (Västeuropa) respektive kronor (Sverige) per gram. 1990–2007. (Diagram 8)

	Heroinpriser per gram						Kokainpriser per gram					
	USA		Väst-europa		Sverige		USA		Väst-europa		Sverige	
	(USD)	Ind.	(euro)	Ind.	(kr)	Ind.	(USD)	Ind.	(euro)	Ind.	(kr)	Ind.
1990	355	100	205	100	2 801	100	244	100	139	100	1 640	100
1991	397	112	172	84	2 562	91	216	89	133	96	1 250	76
1992	438	123	156	76	2 348	84	176	72	125	90	1 222	75
1993	395	111	121	59	1 795	64	173	71	118	85	1 168	71
1994	383	108	129	63	2 049	73	156	64	122	88	1 143	70
1995	347	98	115	56	2 284	82	168	69	115	83	1 115	68
1996	280	79	114	56	1 535	55	159	65	103	74	1 109	68
1997	301	85	99	48	1 414	50	135	55	98	71	1 214	74
1998	263	74	101	49	1 557	56	130	53	98	71	1 050	64
1999	244	69	96	47	2 058	73	126	52	97	70	1 210	74
2000	232	65	80	39	1 116	40	139	57	88	63	980	60
2001	192	54	75	37	1 089	39	132	54	94	68	1 063	65
2002	182	51	74	36	1 067	38	111	45	85	61	833	51
2003	169	48	68	33	1 151	41	115	47	81	58	817	50
2004	156	44	65	32	1 042	37	102	42	76	55	814	50
2005	147	41	61	30	1 245	44	95	39	72	52	810	49
2006	136	38	56	27	1 025	37	99	41	70	50	800	49
2007	131	37	54	26	1 000	36	106	43	67	48	800	49

a) Västeuropas siffror är populationsvägda medelvärden för Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike.

Tabell 22. Haschbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för hasch (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009. (Diagram 9 och 10)

	Antal	Mängd (kilo)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
1988	..	..	170	..	..	184
1989	..	..	136	..	..	147
1990	..	..	127	..	..	138
1991	5 356	654	112	100	100	100
1992	4 647	471	110	87	72	98
1993	3 467	322	111	65	49	99
1994	3 267	356	97	61	54	86
1995	3 320	520	106	62	80	94
1996	3 019	216	100	56	33	89
1997	3 564	637	93	67	97	83
1998	4 034	391	105	75	60	94
1999	4 836	1 117	105	90	171	93
2000	4 667	1 182	92	87	181	82
2001	5 345	701	90	100	107	80
2002	6 046	730	88	113	112	78
2003	6 530	883	86	122	135	77
2004	6 686	820	86	125	125	77
2005	6 829	1 266	86	128	194	76
2006	7 511	692	85	140	106	75
2007	7 485	1 379	82	140	211	73
2008	8 360	1 020	80	156	156	71
2009	8 398	1 424	82	157	218	73

Tabell 23. Marijuanabeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för marijuana (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009. (Diagram 9 och 10)

	Antal	Mängd (kilo)		KPI-pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
		Totalt	Varav polis				
1988	..	..	..	161	..	..	206
1989	..	..	..	80	..	..	102
1990	..	..	..	123	..	..	157
1991	210	10	..	86	100	100	100
1992	317	16	9	58	151	155	68
1993	481	242	32	86	229	a)	101
1994	571	101	42	58	272	a)	68
1995	532	32	28	100	253	322	117
1996	538	71	18	94	256	714	109
1997	981	34	28	107	467	339	125
1998	1 028	105	46	117	490	1 053	136
1999	1 153	75	64	99	549	752	115
2000	1 383	60	26	78	659	595	91
2001	1 590	38	17	79	757	375	92
2002	1 351	88	47	77	643	877	90
2003	1 717	97	50	76	818	973	88
2004	1 416	57	36	75	674	565	88
2005	1 516	186	109	86	722	1 860	100
2006	1 854	322	206	85	883	3 220	98
2007	2 567	106	73	82	1 222	1 056	96
2008	2 636	448	344	90	1 255	a)	105
2009	3 710	263	210	100	1 767	2 630	117

a) Inget indexvärde redovisas eftersom beslagsmängden översteg föregående års mer än fyra gånger.

Tabell 24. Amfetaminbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade gatupriser för amfetamin (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009. (Diagram 9)

	Antal	Mängd (kilo)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
1988	1 965	98	679	100	100	100
1989	2 572	104	638	131	106	94
1990	2 889	108	577	147	110	85
1991	2 851	104	528	145	106	78
1992	3 538	121	452	180	123	67
1993	4 288	142	447	218	145	66
1994	4 359	210	362	222	214	53
1995	4 386	279	353	223	284	52
1996	4 199	127	322	214	130	47
1997	4 639	186	350	236	190	52
1998	4 859	135	350	247	138	52
1999	5 073	124	302	258	126	45
2000	4 978	108	288	253	110	42
2001	5 837	240	281	297	245	41
2002	6 922	350	275	352	357	40
2003	6 972	354	270	355	361	40
2004	6 977	457	269	355	466	40
2005	6 981	464	267	355	473	39
2006	7 201	461	264	366	470	39
2007	6 962	343	232	354	350	34
2008	6 150	426	249	313	435	37
2009	6 072	506	250	309	516	37

Tabell 25. Kokainbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för kokain (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009. (Diagram 9)

	Antal	Mängd (kilo)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
1988	78	6	1 358	100	100	100
1989	101	5	1 435	129	71	106
1990	80	9	1 732	103	137	128
1991	84	226	1 320	108	a)	97
1992	128	61	1 291	164	a)	95
1993	117	14	1 234	150	211	91
1994	114	29	1 207	146	446	89
1995	64	4	1 177	82	57	87
1996	107	18	1 172	137	278	86
1997	116	34	1 283	149	524	94
1998	172	19	1 109	221	286	82
1999	346	420	1 279	444	a)	94
2000	405	50	1 036	519	773	76
2001	328	39	1 123	421	603	83
2002	440	41	880	564	634	65
2003	545	42	863	699	649	64
2004	524	29	860	672	448	63
2005	546	34	856	700	526	63
2006	772	1 358	845	990	a)	62
2007	725	39	825	929	601	61
2008	813	49	847	1 042	757	62
2009	792	75	800	1 015	1 159	59

a) Inget indexvärde redovisas eftersom beslagsmängden översteg föregående års mer än fyra gånger.

Tabell 26. Heroinbeslag (brunt heroin) av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för brunt heroin (kronor per gram) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 1988–2009. (Diagram 9)

	Antal	Mängd (kilo)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
1988	294	9	2 886	100	100	100
1989	319	9	3 190	109	95	111
1990	445	12	2 887	151	125	100
1991	608	11	2 641	207	117	91
1992	645	25	2 420	219	263	84
1993	723	22	1 850	246	234	64
1994	663	21	2 113	226	224	73
1995	805	31	2 355	274	330	82
1996	780	26	1 582	265	280	55
1997	833	12	1 457	283	123	50
1998	1 285	71	1 605	437	a)	56
1999	1 244	64	2 121	423	a)	73
2000	1 264	30	1 151	430	321	40
2001	1 271	32	1 123	432	342	39
2002	1 052	59	1 100	358	631	38
2003	1 057	13	1 187	360	139	41
2004	900	34	1 074	306	364	37
2005	804	19	1 284	273	203	44
2006	800	103	1 056	272	a)	37
2007	871	30	1 031	296	319	36
2008	688	54	997	234	577	35
2009	671	29	1 100	228	331	38

a) Inget indexvärde redovisas eftersom beslagsmängden översteg föregående års mer än fyra gånger.

Tabell 27. Ecstasybeslag av tull och polis i antal och mängd (tabletter), KPI-justerade mediangatupriser för ecstasy (kronor per tablett) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009. (Diagram 11)

	Antal	Mängd (tabletter)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
2000	553	184 281	173	100	100	100
2001	621	89 571	168	112	49	98
2002	631	96 577	165	114	52	96
2003	489	69 646	135	88	38	78
2004	411	258 877	131	74	140	76
2005	381	124 551	107	69	68	62
2006	309	291 385	106	56	158	61
2007	268	103 130	103	48	56	60
2008	231	37 078	105	42	20	61
2009	42	2 336	117	8	1	68

Tabell 28. LSD-beslag av tull och polis i antal och mängd (tripp), KPI-justerade mediangatupriser för LSD (kronor per tripp) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009. (Diagram 11)

	Antal	Mängd (tripp)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
2000	64	1 804	92	100	100	100
2001	28	629	112	44	35	122
2002	31	305	110	48	17	119
2003	19	751	97	30	42	105
2004	18	258	97	28	14	105
2005	32	4 179	64	50	a)	70
2006	50	909	90	78	50	98
2007	65	970	103	102	54	112
2008	52	1 327	112	81	74	121
2009	50	5 426	112	78	a)	122

a) Inget indexvärde redovisas eftersom beslagsmängden översteg föregående års mer än fyra gånger.

Tabell 29. Katbeslag av tull och polis i antal och mängd (kilo), KPI-justerade mediangatupriser för kat (kronor per knippe) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009. (Diagram 11)

	Antal	Mängd (kilo)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
2000	186	1 777	316	100	100	100
2001	285	3 463	281	153	195	89
2002	241	4 234	330	130	238	104
2003	292	6 955	324	157	391	102
2004	314	9 301	269	169	523	85
2005	310	6 451	267	167	363	85
2006	333	6 452	106	179	363	33
2007	438	8 138	103	235	458	33
2008	380	10 998	199	204	619	63
2009	480	13 006	200	258	732	63

Tabell 30. GHB-beslag av tull och polis i antal och mängd (liter), KPI-justerade mediangatupriser för GHB (kronor per cl) samt indexeringar av beslag och priser. Index 1988=100. 2000–2009. (Diagram 11)

	Antal	Mängd (liter)	KPI- pris	Antal, index	Mängd, index	KPI-pris, index
2000	132	17	40	100	100	100
2001	154	46	34	117	280	84
2002	103	24	31	78	146	76
2003	55	17	32	42	102	80
2004	103	19	32	78	114	80
2005	60	6	32	45	34	80
2006	152	27	32	115	a)	79
2007	190	20	31	144	121	77
2008	210	25	32	159	152	79
2009	152	14	40	115	84	99

a) Inget indexvärde redovisas eftersom beslagsmängden översteg föregående års mer än fyra gånger.

Tidigare rapporter

- Nr 80** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
- Nr 81** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2004
- Nr 82** Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
- Nr 83** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2004
- Nr 84** Skolelevers drogvanor 2004
- Nr 85** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
- Nr 86** Mönstrandres drogvanor 2004
- Nr 87** Drogvanor i gymnasiet år 2, 2004
- Nr 88** Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
- Nr 89** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
- Nr 90** Skolelevers drogvanor 2005
- Nr 91** Drogutvecklingen i Sverige 2005
- Nr 92** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2005
- Nr 93** Drug Trends in Sweden 2005
- Nr 94** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
- Nr 95** Mönstrandres drogvanor 2005
- Nr 96** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 97** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 98** Drogutvecklingen i Sverige 2006
- Nr 99** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
- Nr 100** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg sommarhalvåret 2006
- Nr 101** Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
- Nr 102** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
- Nr 103** Skolelevers drogvanor 2006
- Nr 104** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 105** Mönstrandres drogvanor 2006
- Nr 106** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 107** Drogutvecklingen i Sverige 2007
- Nr 108** Skolelevers drogvanor 2007
- Nr 109** Kokain – ett uppmärksammat problem
- Nr 110** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
- Nr 111** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
- Nr 112** Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
- Nr 113** Drogutvecklingen i Sverige 2008
- Nr 114** Skolelevers drogvanor 2008
- Nr 115** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2008
- Nr 116** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2008
- Nr 117** Drogutvecklingen i Sverige 2009
- Nr 118** Skolelevers drogvanor 2009
- Nr 119** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2009
- Nr 120** CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2009

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34,
Tel 08-412 46 00 Fax 08-10 46 41, e-post can@can.se, www.can.se